

Előterjesztés
Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének
2021. július 15-i ülésére

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat 2020. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés elfogadására

A képviselő-testületi ülés formája: nyilvános ülésen tárgyalandó
Elfogadásához szükséges többség: egyszerű többség

Az előterjesztést előzetesen tárgyalja: Népjóléti, Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság

Az előterjesztés készítéséért
felelős:

Az előterjesztés
tárgyalásra alkalmas:

Az előterjesztést a Képviselő-
testület ülésére benyújtom:

Szincsák István
népjóléti csoportvezető

jegyző

Váradiné Naszályi Márta
polgármester

1. ELŐTERJESZTÉS

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekvédelem fontos feladata, hogy a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez és ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez. A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek joga van ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön, valamint joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal –, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyegetésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak, és a gyermeknek joga van ahhoz, hogy a védelme érdekében eljáró szakemberek – különösen a gyermek bántalmazásának felismerése és megszüntetése érdekében – egységes elvek és módszertan alkalmazásával járjanak el.

A jogszabályban foglaltak alapján többek között a fővárosi kerületi önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése. Az önkormányzat a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (a továbbiakban: Gyvt.) foglaltak szerint biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokat, valamint ha nem köteles az ellátás biztosítására, szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást. A fővárosi kerületi önkormányzat lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti szolgálatot működtetni. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdésében foglaltak alapján a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

Az átfogó értékelés tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. számú melléklete határozza meg. Ennek alapján az értékelésnek többek között tartalmaznia kell:

1. a település demográfiai mutatóit, különös tekintettel a 0–18 éves korosztály adataira,
2. az önkormányzat által nyújtott pénzübeli, természetbeni ellátások biztosítását,
3. az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatását,
4. a felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatását,
5. a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározását a Gyvt. előírásai alapján stb.

Az önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokat alapvetően a Gyvt., a Gyer., és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet alapján látja el. Az átfogó értékelés benutuja a gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységhez kapcsolódó intézmények tevékenységét, a rendszer működését

A fentiek alapján kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés, valamint a határozati javaslat és annak mellékletét képező 2020. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló átfogó értékelés megtárgyalásra és elfogadására.

2. DÖNTÉSI JAVASLAT

Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete

.../2021. (...) önkormányzati határozata

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat 2020. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés elfogadásáról.

Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdésében foglaltak alapján a határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja a Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat 2020. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelést.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

Végrehajtásért felelős: Népjóléti Csoport

Budapest, 2021. július 5.

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat

melléklet

Átfogó értékelés

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat 2020. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

(a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló
1997. évi XXXI. törvény alapján)

*„Minden felnőtt volt egyszer gyerek,
és felnő majd az új gyereksereg.
Többet, s jobbat törődjete velünk,
mert eljön majd a nap, amikor mi is felnövünk.”*

Bródy János

Tartalomjegyzék

I.A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.....	3
II. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása.....	3
II. 1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény.....	3
II. 2. Egyéb, a Gyvt-ben nem szabályzott pénzbeli és természetbeni juttatások.....	5
II. 2. 1. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás.....	6
II. 2. 2. Kedvezményes uszodabérlet.....	6
II. 2. 3. Időszaki támogatás.....	7
II. 2. 4. Oltási támogatás	8
II. 2. 5. Születési támogatás.....	9
II. 2. 6. Mosható nadrágpelenka támogatás.....	9
II. 2. 7. Iskolakezdési támogatás.....	10
II. 2. 8. Szociális tanulmányi ösztöndíj.....	10
II. 2. 9. Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer	11
II. 3. Gyermekétkeztetés	12
II. 3. 1. Intézményi gyermekétkeztetés	12
II. 3. 2. Szünidei gyermekétkeztetés.....	13
III. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása	14
III. 1. Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata	15
III.1.1. Család és gyermekjóléti szolgálat	15
III.1.2. Család és Gyermekjóléti Központ.....	20
III. 2. Gyermek napközbeni ellátásának biztosítása.....	41
III. 2. 1. Budavári Önkormányzat Egyesített Bölcsőde.....	42
III. 2. 2. Családi bölcsőde.....	49
III. 3. Gyermek átmeneti gondozása.....	50
IV. A felügyeleti szervek által tett megállapítások.....	50
IV. 1. Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ	50
IV. 2. Egyesített Bölcsőde	50
V. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok megfogalmazása a Gyvt. előírásai alapján	50
V. 1. Javaslatok az I. kerületi gyermek napközbeni ellátásának fejlesztésére.....	50
V. 2. Javaslatok az I. kerületi gyermekvédelmi ellátás fejlesztésére.....	51
VI. A gyermekkorú és a fiatalok bünelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bünelkövetés okainak bemutatása	52
VII. Civil szervezetekkel történő együttműködés	52
VII. 1. A gyermekvédelem területén a Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ által kialakított 2020. évi együttműködés keretei.....	52

I. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

2020. január 1-jei adatok alapján Budapest I. kerület lakosság száma 25 437 fő, ebből 0-18 év közötti 4 161 fő (a lakosság 16 %-a), 19-64 év közötti 14 675 fő (a lakosság 58 %-a), 65 éves vagy annál idősebb 6 601 fő (a lakosság 26 %-a).

A 18 éven alattiak között

- 0-1 év közötti 519 fő,
- 2-6 év közötti 1129 fő,
- 7-18 év közötti 2 513 fő,

A 18 évnél fiatalabb lakosság körében – egész számra kerekítve – a 0-1 év közötti lakosság 8 %-ot, a 2-6 év közötti lakosság 36 %-ot, a 7-18 év közötti lakosság pedig 56 %-ot tesz ki.

II. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

II. 1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 19. § (1) bekezdése alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a Gyvt. 21/B. §-ában meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és – ha megfelel a 21/C. §-ban foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- a Gyvt. 20/A. §-ában meghatározott pénzbeli támogatásnak,
- a Gyvt.-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek

az igénybevételére.

A 19. § (1a) bekezdése alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjaul kirendelt hozzátartozó kiegészítő pénzbeli ellátásra jogosult, ha a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban,

szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság részletszabályait a Gyvt. 19-20. §-ai tartalmazzák.

A Gyvt. 20/A. § alapján a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
- b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű pénzbeli támogatást folyósít, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt az a) és b) pont szerinti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a Gyvt. 67/A. §-ában foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a Gyvt. 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján

- a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
- b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű pénzbeli támogatást folyósít.

A támogatás esetenkénti összegéről az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt. Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény 64. § (1) bekezdés a)-b) pontjai értelmében az alapösszegű támogatás esetenkénti összege a 2020. évben gyermekenként 6000 forint, az emelt összegű támogatás esetenkénti összege a 2020. évben gyermekenként 6500 forint.

A Gyvt. 20/B. § (3)-(5) bekezdései szerint a kiegészítő pénzbeli ellátás havi összege – gyermekenként – az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22 százaléka. A

gyámhatóság annak a családbafogadó gyámként kirendelt hozzátartozónak, akinek kiegészítő pénzbeli ellátásra való jogosultsága

- a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjában – az augusztus hónapra járó kiegészítő pénzbeli ellátás összege mellett –,
- b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában – a november hónapra járó kiegészítő pénzbeli ellátás összege mellett –

pótlékot folyósít. A pótlék esetenkénti összege 2006. évben gyermekenként 7500 forint. A 2006. évet követően a pótlék összegének emeléséről az Országgyűlés a költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt. Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény 64. § (1) bekezdés c) pontja alapján a pótlék esetenkénti összege a 2020. évben gyermekenként 8400 forint.

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat (a továbbiakban: Budavári Önkormányzat) vonatkozásában a fenti támogatások közül a 2020. évben az alábbiak igénybevétele valósult meg:

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma a tavalyi évben augusztus 1-i állapot szerint 50 fő volt, amelyből 10 gyermek volt hátrányos helyzetű, és 2 fő halmozottan hátrányos helyzetű, november 1-i állapot szerint 35 fő jogosult volt amelyből 8 gyermek volt hátrányos helyzetű, és 1 fő halmozottan hátrányos helyzetű. Ezen gyermekek részére augusztus illetve november hónapban került sor alkalmanként 6 000 Ft, illetve 6 500 Ft folyósítására (a gyermekétkeztetésre vonatkozó statisztikai adatok a II. 3. pontban kerültek feltüntetésre). Elutasításra 2 esetben került sor, mert a kérelmező jövedelme meghaladta az egy főre jutó jövedelemre vonatkozó jövedelemhatárt. A kérelmezők többnyire az egyedülálló szülők közül kerültek ki.

2020. augusztus hónapban kifizetett kiegészítő pénzbeli ellátás összege: 306.000,-Ft

2020. november hónapban kifizetett kiegészítő pénzbeli ellátás összege: 208.500,-Ft

II. 2. Egyéb, a Gyvt-ben nem szabályzott pénzbeli és természetbeni juttatások

A Gyvt. 18. § (2) bekezdése alapján a települési önkormányzat képviselő-testülete a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel pénzbeli támogatást állapíthat meg.

A Budavári Önkormányzat a Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális és gyermekjóléti pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 6/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: szociális rendelet) alapján nyújtott támogatások (eseti települési támogatás, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, szociális kártya keretében nyújtott élelmiszertámogatás, temetési támogatás, gyógyszer-támogatás, kedvezményes uszodabérlet, lakásfenntartási támogatás, adósságkezelési támogatás, időszaki támogatás, lakás-helyreállítási támogatás, oltási támogatás, születési támogatás, mosható nadrágpelenka támogatás, iskolakezdési támogatás, szociális tanulmányi ösztöndíj és kedvezményes üdülés) közül gyermekjóléti és gyermekvédelmi szempontból a következő támogatások relevánsak (a kedvezményes üdülés a III. 1. pontban került feltüntetésre):

II. 2. 1. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A szociális rendelet 21. § (1) bekezdés alapján rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra jogosult a gyermek 18. életévének betöltéséig, ha a gyermeket gondozó család önhibáján kívül, időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

A 22. § szerint a rendkívüli gyermekvédelmi támogatást a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője igényelheti, mértéke gyermekenként és alkalmanként legfeljebb a nyugdíjminimum 120%-a. A támogatás a gyermek részére - az egyéb feltételek fennállása esetén – évente két alkalommal állapítható meg.

A 2020. évben mindösszesen 140 gyermek részére került megállapításra a támogatás (a szülő egy gyermekre tekintettel tárgyévben két alkalommal kérheti, 34 200 Ft/gyermek/alkalom összeggel).

II. 2. 2. Kedvezményes uszodabérlet

A szociális rendelet 29. § (1) bekezdése alapján az Önkormányzat együttműködési megállapodás alapján 50%-os kedvezménnyel bérletet biztosít:

- b) a három vagy több gyermeket nevelő családok részére,
- c) gyermekét egyedül nevelő szülő és kiskorú gyermekei részére,

amennyiben kérelmező családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének háromszorosát.

A 2020. évben 1 család részére került megállapításra a támogatás.

II. 2. 3. Időszaki támogatás

A szociális rendelet 40-41 §-ai alapján időszaki támogatására jogosult az az I. kerületben lakóhellyel rendelkező és életvitelszerűen itt élő:

- b) az időszaki támogatás nyújtását megelőző egy évben szociális kártya keretében nyújtott havi élelmiszertámogatásban vagy gyógyszer-támogatásban, vagy adósságkezelési támogatásban, illetve lakásfenntartási támogatásban részesülő személy, aki a tárgyév december hónapjának utolsó napjáig 65. életévét betölti,
- c) az I. kerületben lakcímmel rendelkező 0-18 éves korú gyermeket nevelő család vagy egyedülálló szülő, aki az időszaki támogatás nyújtását megelőző egy évben rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesült,
- d) az I. kerületben lakcímmel rendelkező 0-18 éves korú gyermeket nevelő család vagy egyedülálló szülő, akinek a Gyermekvédelmi törvény alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága:

- húsvétot megelőzően a tárgyév március 1-jén fennáll,
- karácsonyt megelőzően a tárgyév december 1-jén fennáll.

Az időszaki támogatást évente két alkalommal, a húsvétot és a karácsonyt megelőző 30 napon belül – kérelemre való tekintet nélkül – nyújt az Önkormányzat. Az időszaki támogatás alkalmankénti összege a 40. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott esetben személyenként, a c) és d) pontjában meghatározott esetben családonként 8.000 forint.

A 2020. évben az időszaki támogatás adatai a következők voltak:

2020. húsvéti időszaki támogatás:

- 80 év feletti: 2159 fő
- 65 év feletti: 121 fő
- család: 52 család

2020. karácsonyi időszaki támogatás:

- 80 év feletti: 2009 fő
- 65 év feletti: 93 fő
- család: 62 család

II. 2. 4. Oltási támogatás

A szociális rendelet 45. §-a alapján az Önkormányzat az egészségügyi prevenciót szolgáló védőoltások költségének részbeni átvállalásában, oltási támogatásban részesíti azt a személyt, aki az I. kerület közigazgatási területen bejelentett lakóhellyel rendelkezik és életvitelszerűen itt él, és

- a) akinek fiú gyermeke az adott költségvetési évben tölti be 13. életévét, - a házi gyermekorvos javaslatára - méhnyakrák elleni oltássorozat (HPV) költségének átvállalását igényli;
- b) aki az adott költségvetési évben 6 hetes és 8 hónapos korú gyermeke részére - a házi gyermekorvos javaslatára - rotavírus okozta hasmenés elleni ötkomponensű védő oltássorozat költségének átvállalását igényli;
- c) aki a 80. életévét betöltötte és a házi orvosa javaslatára pneumococcus védőoltás költségét igényli.

Az a) és b) pont esetén az oltási támogatásra a törvényes képviselő akkor jogosult, ha vállalja, hogy a 3 vakcinából álló védőoltás kedvezményes árából az 1. vakcina árát megfizeti, az Önkormányzat pedig támogatásként biztosítja a 2. és 3. vakcina árát. Az a) és b) pont esetén azoknak a családoknak, akik a kérelem benyújtásakor az 1997. évi XXXI. törvény alapján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, az Önkormányzat – kiemelt támogatásként – a teljes oltás-sorozatot ingyenesen biztosítja. A c) pont esetében az Önkormányzat az oltás teljes költségét átvállalja.

A 2020. évben gyermekjóléti és gyermekvédelmi szempontból releváns statisztikai adatok a következők voltak:

- rotavírus okozta hasmenés elleni ötkomponensű védőoltássorozat: 160 határozat született, elutasítás 6 db volt

2020. szeptemberétől bevezetésre került a 12. életévüket betöltött, és az általános iskola VII. osztályát (7. évfolyamát) szeptemberben kezdő leányok mellett a fiúk részére is az önkéntes HPV elleni védőoltás, ezért 2020. évben már nem volt oltástámogatás iránti igény.

II. 2. 5. Születési támogatás

A szociális rendelet 47. § (1) bekezdése alapján az Önkormányzat egyszeri születési támogatást nyújt a szülőknek, egyedülálló szülőnek, illetve más törvényes képviselőnek (a továbbiakban együtt: szülő), gyermek születése esetén, amennyiben az alábbi feltételek együttesen fennállnak:

- a) a gyermek I. kerületben bejelentett lakóhelyén él,
- b) a szülők, illetve legalább egyikük, a gyermek születésekor és a gyermek születését közvetlenül megelőző 6 hónapban életvitelszerűen, megszakítás nélkül az I. kerületben bejelentett lakóhelyén él.

A támogatás összege a (3) bekezdés alapján gyermekenként 100.000,- Ft.

A 2020. évben 144 gyermek részére került megállapításra születési támogatás.

II. 2. 6. Mosható nadrágpelenka támogatás

A szociális rendelet 48. § (1)-(2) bekezdései alapján az Önkormányzat egyösszegű, vissza nem térítendő támogatást nyújt a mosható nadrágpelenka beszerzési költségeinek csökkentéséhez. Mosható nadrágpelenka támogatásban részesülhetnek:

- a) akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek,
- b) akik részére rendkívüli gyermekvédelmi támogatás került megállapításra,
- c) akik nagycsaládban élnek,
- d) akiknek tartós betegségét megállapították,
- e) akiknek orvosilag javasolt a mosható nadrágpelenka használata (különösen atopiás dermatitiszben szenvedő gyermek).

A támogatás mértéke az (5) bekezdés alapján

a) az a) pontban meghatározott esetben a pelenka vásárlását igazoló számlán szereplő beszerzési árnak (a továbbiakban: beszerzési ár) a 100 %-a, de maximum 60.000.-Ft,
b) a b) pontban meghatározott esetben a beszerzési ár 80 %-a, de maximum 40.000.-Ft,
c) a c), d) és e) pontban foglalt esetekben a beszerzési ár 65 %-a, de maximum 30.000.-Ft.

A 2020. évben nem volt mosható nadrágpelenka támogatás iránti kérelem.

II. 2. 7. Iskolakezdési támogatás

A szociális rendelet 49. § (1)-(2) bekezdései alapján iskolakezdési támogatásra jogosult az az I. kerületben lakcímmel rendelkező általános, vagy – a 19. életévét még be nem töltött – nappali tagozatos középiskolás gyermeket nevelő család vagy egyedülálló szülő, akinek családjában az egy főre eső jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 350%-át, egyedülálló szülő esetében a 400%-át. A támogatás összege gyermekenként 10.000 forint.

A 2020. évben 41 gyermek részére került megállapításra iskolakezdési támogatás.

II. 2. 8. Szociális tanulmányi ösztöndíj

A szociális rendelet 50. §-a alapján szociális tanulmányi ösztöndíjra jogosult az általános iskola második osztályát elvégzett tanuló, valamint a középiskola nappali tagozatán tanulmányait folytató tanuló – legfeljebb 22. életévének betöltéséig – akinek az előző tanév tantárgyi átlaga 4,5 vagy a fölött van, és a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének háromszorosát. A magatartás és szorgalom érdemjegy nem tartozik a tantárgyi átlagba. Az ösztöndíj összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 40%-a.

2020. január 1. és 2020. augusztus 31. között 33 gyermek, 2020. szeptember 1. és 2020. december 31. között 20 gyermek részére került megállapításra szociális tanulmányi ösztöndíj 11 400 Ft/hó összegben (a támogatás szeptember 1-től következő év augusztus 31-ig került megállapításra).

II. 2.9. Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer

Az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára a felsőoktatásban való részvétel támogatására létrehozott ösztöndíjrendszer a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer. Ennek a lebonyolítását elsődlegesen a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm.rendelet), valamint a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény szabályozza.

Az Ösztöndíjrendszer a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára kívánja elérhetővé tenni a felsőoktatásban való részvételt.

Az önkormányzatoknak az Ösztöndíjrendszerben való részvétel önkéntes. A Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete a 104/2020. (X.1.) Kt. számú határozatával döntött a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2021. évi fordulójához történő csatlakozásáról. Az ösztöndíj havi összege 20.000,-Ft

A Bursa Hungarica Ösztöndíjban a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.)) 18. § (2) bekezdése alapján kizárólag a települési önkormányzat területén állandó lakóhellyel rendelkező hátrányos szociális helyzetű:

- felsőoktatási hallgatók jelentkezhetnek, akik felsőoktatási intézményben (felsőoktatási hallgatói jogviszony keretében) teljes idejű (nappali tagozatos), alapfokozatot és szakképzettséget eredményező alapképzésben, mesterfokozatot és szakképzettséget eredményező mesterképzésben, osztatlan képzésben vagy felsőfokú, illetve felsőoktatási szakképzésben folytatják tanulmányaikat. („A” típusú pályázat)
- 2020/2021. tanévben utolsó éves, érettségi előtt álló középiskolások, valamint felsőfokú diplomával nem rendelkező, felsőoktatási intézménybe felvételt még nem nyert, érettségizettek jelentkezhetnek. („B” típusú pályázat)

A 2020. november 5-én lejárt határidőre összesen 22 darab, ezen belül az „A” típusú pályázatból 20, a „B” típusú pályázatból 2 pályázat érkezett.

A Népjóléti, Oktatási, Kulturális, és Sport Bizottság 133/2020. (XII.4.) NOKSB sz. határozattal döntött a 2021. évi fordulóra vonatkozóan a beérkezett Bursa Hungarica ösztöndíjpályázatokról. Az Önkormányzat 2020. évben a nappali felsőoktatási tanulmányokat folytatók számára (A típus) 10 hónapra, az érettségi előtt álló középiskolások részére (B típus) 3x10 hónapra vonatkozóan havi 20000 Ft összegű ösztöndíj megállapításáról döntött.

A 2021. évi pályázati fordulóban 18 fő „A” pályázót részesít ösztöndíjban az Önkormányzat 10 hónapon keresztül, valamint 2 fő „B” pályázót 3x10 hónapra vonatkozóan.

II. 3. Gyermekétkeztetés

A Gyvt. 18. § (1a) bekezdése értelmében a települési önkormányzat vagy a fenntartó a Gyvt-ben meghatározott módon, természetbeni ellátásként biztosítja a gyermekétkeztetést, amely a 21. § alapján intézményi gyermekétkeztetésre és szünidei gyermekétkeztetésre terjed ki.

II. 3. 1. Intézményi gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21/A. § (1)-(2) bekezdései, a (3) bekezdés a) pontja és a (6) bekezdés alapján – ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik – a nem bentlakásos intézmények közül a települési önkormányzat

- az általa fenntartott bölcsődében, mini bölcsődében a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon reggeli főétkezést, déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkezést,
- az általa fenntartott óvodában a gyermekek számára az óvodai nevelési napokon déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkezést,
- a közigazgatási területén a fővárosi önkormányzat saját tulajdonában álló ingatlanban működő nevelési-oktatási intézmények kivételével a tankerületi központ, illetve a szakképzési centrum (a továbbiakban együtt: köznevelési fenntartó) részeként működő nevelési-oktatási intézményben, illetve szakképző intézményben a tanulók számára az iskolai tanítási napokon déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkezést biztosít. Intézményi gyermekétkeztetésben részesülhet az iskolában az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető.

A Gyvt. 21/A. § (4)-(6) bekezdései alapján a bentlakásos intézmények közül a települési önkormányzat a közigazgatási területén a fővárosi önkormányzat saját tulajdonában álló ingatlanban működő nevelési-oktatási intézmények kivételével a köznevelési fenntartó által fenntartott kollégiumban elhelyezett gyermekek részére az óvodai nevelési napokon és az iskolai tanítási napokon a reggeli és vacsora főétkezést, és az óvodai nevelési napokon és az iskolai tanítási napokon kívül a reggeli, ebéd és vacsora főétkezéseket, valamint a tízórai és uzsonna kísétkezéseket biztosít.

Az ingyenes és a kedvezményes gyermekétkeztetésre jogosultak körét a Gyvt. 21/B. §-a határozza meg. A Budavári Önkormányzat intézményeiben a 2020. évben az ingyenes és a

kedvezményes gyermekétkeztetést biztosító intézmények, továbbá az igénybevevők száma a következőképpen alakult:

Intézmény	Ingyenesen étkezők (fő/1 félév)	Kedvezményesen étkezők (fő/1. félév)	Ingyenesen étkezők (fő/2. félév)	Kedvezményesen étkezők (fő/2. félév)
Egyesített Bölcsőde	26	-	19	-
Brunszvik Teréz Budavári Óvodák	273	-		-
Általános iskolák	22	219	14	220
Középiskolák	3	191	1	218

A gyermekétkeztetés nyújtásának módját az intézmények vonatkozásában az alábbi táblázat szemlélteti:

Intézmény	Gyermekétkeztetés módja
Egyesített Bölcsőde	saját konyha
Brunszvik Teréz Budavári Óvodák	vásárolt ételmezés
Általános iskolák	vásárolt ételmezés
Középiskolák	vásárolt ételmezés

II. 3. 2. Szünidei gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21/C. §-a alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

- a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és
- b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

Az a) pont szerinti esetben a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést

1. a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
2. az előző pont alá nem tartozó gyermekek számára
 - a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
 - az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon

köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

A szünidei gyermekétkeztetés igénybevétele a 2020. évben az alábbiak szerint valósult meg:

- téli szünetben 9 gyermek
- tavaszi szünetben 9 gyermek
- nyári szünetben 22 gyermek
- őszi szünetben 2 gyermek

vette igénybe az étkeztetést.

III. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

A Gyvt. 29. § (1)-(2) bekezdései alapján, a fenntartó önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó ellátások (a továbbiakban: személyes gondoskodás) formáiról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjról rendeletet alkot. Ha törvény másként nem rendelkezik, a fenntartó önkormányzat rendeletben szabályozza

- a) az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodás formáit,
- b) az önkormányzat által biztosított ellátás igénybevételére irányuló kérelem benyújtásának módját és a kérelem elbírálásának szempontjait,
- c) az intézményvezető hatáskörében – külön eljárás nélkül – biztosítható ellátásokat,

- d) az ellátás megszűnésének eseteit és módjait,
- e) a fizetendő térítési díjak mértékét, csökkentésének és elengedésének eseteit, módjait.

Budapest I. kerületében a személyes gondoskodás a Gyvt., a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szoc. tv.), a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet (a továbbiakban: SZCSM rendelet), a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet), valamint a szociális rendelet szabályai alapján a következőképpen valósul meg:

III. 1. Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata

III.1.1. Család és gyermekjóléti szolgálat

A Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ (a továbbiakban: Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ) belül a Család és Gyermekjóléti Szolgálat ellátja a *gyermekjóléti alapellátás* illetve a *szociális alapellátás* feladatait a Szoc. tv., az SZCSM rendelet, a Gyvt. és az NM rendelet alapján.

Komplex segítő tevékenységet végez, mely magába foglalja a tájékoztatást, az információadást, életvezetési és egyéb tanácsadást, segítő szolgáltatás nyújtását és közvetítését. Ezen felül a gyermekjóléti alapellátás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, a családban történő nevelkedésének elősegítését. A munka az együttműködésen és családgondozáson alapuló, hatósági munkát megelőző tevékenység.

Jogi és pszichológiai segítséget nyújt szakemberek segítségével, és bár szervezetileg ezek a szolgáltatások a Család és Gyermekjóléti Központhoz tartoznak, az intézmények munkacsoportjai azonos telephelyen találhatóak. Amennyiben a segítő beszélgetés során kiderül, hogy az ügyfél alapellátásban kezelt problémája miatt jogi- és/vagy pszichológiai segítségnyújtást is igényel, az alapellátás igénybevétele mellett kapcsolatba kerül a Család és Gyermekjóléti Központtal is.

A Család és Gyermejjóléti Szolgálat és a Család és Gyermejjóléti Központ szoros munkakapcsolatban áll. A gyermekvédelmi eset súlyosságától függően, illetve hatósági intézkedés (védelembe vétel, ideiglenes elhelyezés, nevelésbe vétel) esetén a családsegítő és az esetmenedzser közösen dolgozik azon, hogy megszüntesse a gyermek veszélyeztetettségét.

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat működésében a 2020-as évben nagy kihívást jelentett a koronavírus járvány, a korlátozások ellenére az intézmény egész évben a megszokott rendben tartott nyitva.

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat, illetve a Család- és Gyermejjóléti Központ és a Közösségi Pszichiátriai ellátás közös épületben van, melynek ügyfélforgalma 2020-ban a következőképpen alakult:

Az Attila út 89. ügyfélforgalmi adatai 2020.01.01-2020.12.31. között

	ügyfél	alkalom
2018	249	1201
2019	305	1318
2020	290	1002

Az előző évhez képest jól látható a csökkenés a személyes megjelenések számában, amely nagyrészt a járványhelyzet miatt alakult így. A kapcsolattartás ebben az időszakban telefonon és online történt. Mindezek mellett sok az olyan eset, amikor személyes megjelenésekre van szükség és ezt nem lehet kikerülni vagy helyettesíteni más lehetőségekkel (Pl.: első interjú, együttműködési megállapodás aláírása, mediáció, családterápia, pszichológiai konzultáció).

Az alapellátásban a kapcsolatfelvétel módja 2020.01.01-2020.12.31. között

Kapcsolatfelvétel módja	2019.01.01- 2019.12.31.	2020.01.01- 2020.12.31
Önkéntes	91	77
Lakossági jelzés	20	18
Jelzőrendszer által (intézmények)	57	80
A gyámhatóság által kezdeményezett	27	17
Népjóléti Csoport felkérése	89	23
Összesen	284	215

A kapcsolatfelvétel történhet a jelzőrendszeri tagokon keresztül is, illetve bárki (pl. szomszéd, rokon) jelezhet, aki olyan személlyel találkozik, hogy életkorából adódóan, esetleg pszichés vagy egészségügyi okból nem képes saját ügyeiben eljárni, és problémái, veszélyhelyzete megoldásában családtagjaitól, hozzátartozóitól segítséget nem kap.

Az alapellátás forgalmi adatai 2020.01.01-2020.12.31. között

	2020	fő
Esetszám	215 család	398

A „klasszikus” családsegítő esetek egyre inkább háttérbe szorulnak és előtérbe kerülnek a nagyon összetett, sok ideig elhúzódó bonyolult esetek. A családok részéről sok esetben tapasztalható ellenállás és akadályoztatás. Az ügyekben több szakember bevonására is szükség van, esetmegbeszéléseket, esetkonferenciákat kell szervezni és lebonyolítani, illetve a gyermekekkel kapcsolatban álló családtagokkal, szakemberekkel szorosán – akár napi szinten – kell együttműködni.

Gyermekvédelmi szempontból 56 kiskorú veszélyeztetett gyermekkel foglalkoztak, ami 31 családot jelent. A Központ felé továbbított esetekből 22 esetben történt védelembe vétel.

Klubok, csoportok

2020-ban a családsegítés folyamatát és a prevenciót nagymértékben segítő klubok és csoportok a következők voltak:

Szülők klubja

A Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ immár 16 éve ad teret, támogatja, szervezi az I. kerületi Szülők Klubját. Célja a kerületben élő szülők kapcsolatának gyarapítása, ez egyfajta prevenciós szolgáltatás is intézmény részéről. A klub állandó tagjainak száma ebben az évben 14 fő, általában 8-10 fő látogatja a programokat.

Kézműves csoport

A 2020-as évben a vírushelyzetre tekintettel sajnos csak 3 foglalkozás volt megtartva. A foglalkozások során minden alkalommal, új technikák megismertetésével, díszek, ajándéktárgyak elkészítésével foglalkoztak. A résztvevők nagyon szeretik a foglalkozásokat, amelyeket plakátokon, az intézmény honlapján, valamint facebook oldalán is meghirdetésre került.

Családosok, egyedülállók, nyugdíjasok, kamaszok és a közösségi ellátásban gondozottak közösen alkotnak, beszélgetnek, ismerkednek az alkalmakon.

Az átlagos létszám alkalmanként 15 fő.

Krisztina önségítő klub

A Krisztina Klub az elmúlt évben továbbra is önségítő csoportként működött. A csoporttagok nagy részét a nyugdíjas korosztályú értelmiségiek alkotják, de nyitottak a fiatalabb korosztály felé is. A heti találkozások alkalmával előre meghatározott tematika alapján dolgoznak fel egy-egy művészettel, tudománnyal, történelmi korról kapcsolatos témát, ill. időnként meghívnak külső előadót is.

A klub a hétfői napokon 15:45 – 17:15-ig működik, általában 7- 8 fő részvételével. 2020-ban 10 alkalommal találkoztak, a témájuk többnyire a vallás köré épült.

Budavári Bogar-Ászok

A csoport 10 és 13 éves gyermekek korosztályát célozta meg foglalkozásaival. Havi szinten két alkalommal került sor a csoport foglalkozásokra. A foglalkozások a Budavári Szociális és Gyermejkölési Szolgáltatási Központ nagy szobájában 14 gyermek részvételével kerültek megtartásra.

„Karnyújtásnyira a természet” gondolatmenet alapján, a cél a bogarak élővilágának a megismertetése volt. A csoportfoglalkozás során a cél az, hogy a gyerekek jobban megismerjék, hogy hogyan kapcsolódik az ember mindennapi élete során a természethez, valamint a bogarak élettani működése, hogyan kapcsolódik a természet körforgásába.

2020. év tematikájának kidolgozásánál sajnos számolni kellett azzal, hogy a csoport vezetője nem fogja tovább vállalni a csoportvezetést. Jövőbeli tervünk, hogy a Bogar-Ászok csoportba járó gyerekek és családjuk részére egy természetjáró csoport létrehozása.

Táborok:

„Legyünk újra együtt!” napközis tábor

A résztvevők, közreműködők, látogatók létszáma:

A Budavári Önkormányzat által meghirdetett támogatásból 10 gyermek vett részt a táborban, 2 táborvezetővel és 8 közreműködővel (1 gyermekpszichológus, 1 mentálhigiénés családtudományi és családterápiás szakember, 1 kézműves foglalkozás vezető, 1 kutyaterápiás kiképző, 3 rendőr, 1 segítő a külső helyszínen.)

Az programok leírása:

A programok a gyermekek igényéhez mérten az aktuális állapotuknak megfelelően kerültek megrendezésre.

A programok nagyon színesek voltak, amely során a cél az volt, hogy a gyermekeknek utat mutassanak a felelős állattartásról. Ehhez segítséget nyújtott Winter és Loki, akik kutyakiképzőjünkkel vettek részt a táborban 3 napon keresztül, segítve ezzel az ismerkedést, a közösség kovácsolást, illetve a tábor lezárását is. A tábor ideje alatt látogatást tettek egy

állatorvosi rendelőben, rendőrségen, résztvettek Szalóki Ági koncerten, valamint a Magyar Tengerimalac Alapítvány látogatást tett a táborban. Több kolléga segítette a tábort szakmai tudásával is, így volt mesepedagógiai foglalkozás, valamint játékos feladatok a Compátia társasjáték segítségével.

Zamárdi tábor I. turnus

A Budavári Önkormányzat és a Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ 2020. augusztus 3 – 2020. augusztus 9. között biztosította a kedvezményes balatoni üdülés lehetőségét Zamárdiban az I. kerületi rászoruló családok részére. A tábor I. turnusát 22 család vette igénybe, 78 fővel, amiből 42 gyermek volt.

A hét minden napján három program került megszervezésre, a délelőttönként kézműves foglalkozások voltak, délutánonként ügyességi vetélkedők, esténként közös mesefilm nézés. A kézműves foglalkozások témái voltak: sókép- és kavicsfestés, papírsárkány készítés, majd eregetése, batikolás, henna és csillámtetkő készítés, gyöngyvasalás.

A programok nagy része hatalmas népszerűségnek örvendett a gyerekek körében sok esetben még a szülőket is sikerült bevonni.

Zamárdi tábor II turnus:

2020. augusztus 10. és 2020. augusztus 16. között, 106 fő részvételével folytatódott a családok nyári táboroztatása Zamárdiban, ez 25 családot jelent. A szállás elfoglalása utána egy rövid tábornyitó keretein belül került sor tájékoztatás a házirendről, valamint a koronavírus miatt életbe lépett külön intézkedésekről.

A tábor ideje alatt szinte kivétel nélkül minden nap kánikula volt, így a nyaralók az idejük nagyrészt a Balatonban töltötték vagy kirándultak a közelben. Ebből adódóan a tábori programok a nyaralók igényeihez igazodva, így a tavaly nagy sikert aratott kézműves foglalkozások a kora délutáni időpontokban lettek megtartva, az esti programok pedig napnyugta előtti órában kezdődtek.

Kerületi sajátosságok:

Gyermekvédelmi szempontból jelentős a száma azoknak az eseteknek, ahol a válási krízis miatt keresik fel intézményünket a kerületi szülők és kérnek hatékony segítséget a problémák megoldásában. Itt családterápiát, mediációt, felnőtt és gyermekpszichológust, illetve felügyelt kapcsolattartást (bíróági határozat megszületését követően) van lehetőség felajánlani a szülők és gyermekeik számára.

III.1.2. Család és Gyermekjóléti Központ

A Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központon, mint intézményen belül 2016. január 1-től kötelezővé vált a Család és Gyermekjóléti Központ létrehozása, amely új, speciális szolgáltatások bevezetését is jelentette a hatósági ügyekben felelős esetmenedzseri munka mellett. Ez az elmúlt három évben sokat változott és fejlődött.

2019-ben leginkább az óvodai-és iskolai szociális segítség kialakítása kapott nagy hangsúlyt. 2020. évben összesen 9 fővel bővült a Gyermekjóléti Központ csoportja, ebből 4 fő óvodai- és iskolai szociális munkát végez, 1 fő terápiás munkatárs, 2 fő esetmenedzser, 1 jogi tanácsadó, valamint 1 fő szociális asszisztens. Az esetmenedzserek 4 órában egyéb feladatot is végeznek: jelzőrendszeri tanácsadói munkát, illetve szociális diagnózis készítést.

A Család és Gyermekjóléti Központ jelenlegi szolgáltatásai:

- Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó gyermekvédelmi tevékenységek
- Észlelő- és jelzőrendszeri koordináció
- Kapcsolattartási ügyelet
- Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat
- Óvodai- és iskolai szociális munka
- Kórházi szociális munka
- Szociális diagnózis készítés
- Pszichológiai szolgáltatás
- Család- és párterápia, mediáció
- Jogi tanácsadás

Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó gyermekvédelmi tevékenységek

A hatósági intézkedésekhez kapcsolódó gyermekvédelmi tevékenységeket az esetmenedzserek végzik. A feladatukhoz tartozik, hogy amennyiben a gyermekjóléti szolgálat az alapellátás keretein belül nem tud megfelelő segítséget nyújtani egy családnak egy gyermek veszélyeztetettségének megelőzésében, az esetmenedzserrel közösen hatósági intézkedésre tett javaslatot fogalmaznak meg a gyámhatóság felé. A javaslatot a Gyermekjóléti Központ munkatársa küldi el a gyámhivatal részére. A javaslat lehet védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, illetve nevelésbe vétel.

Az esetmenedzseri tevékenységhez tartozik továbbá a családba fogadással családhoz került gyermekek és az utógondozás alatt álló gyermekek és családjaik nyomon követése és az ezzel kapcsolatos feladatok ellátása.

Az ideiglenes hatályú elhelyezés indulhat a gyermek/szülő kérelmére, a család- és gyermekjóléti szolgálat/központ, vagy más hatóság/intézmény/személy kezdeményezésére, illetve hivatalból a gyámhivatal intézkedésével, vagy más beutaló szerv, a rendőrség, az idegenrendészeti hatóság, a menekültügyi hatóság, az ügyészség, a bíróság, a büntetés végrehajtási intézet parancsnoksága intézkedése alapján. A Gyermekjóléti Központ az ideiglenes hatályú elhelyezésre irányuló javaslata során vizsgálja, hogy van-e a gyermek nevelésére alkalmas, azt vállaló különélő szülő vagy más hozzátartozó, illetve személy. Amennyiben van, erre javaslatában felhívja a gyámhivatal figyelmét.

A Család-és Gyermekjóléti Központban a hatósági ügyekben érintett esetek száma 2017-2020-ig:

Tevékenység	gyermekek szám (fő)			
	2017	2018	2019	2020
Védelembe vétel	7	12	18	22
Ideiglenes hatályú elhelyezés	4	1	3	3
Nevelésbe vétel	1	3	3	3
Utógondozás	0	0	1	1
Családba fogadás	1	1	1	4
Gyermekek Átmeneti Otthonában való elhelyezés	3	1	0	0
Segítő tevékenység a családsegítő részére olyan esetekben, ahol felmerülhet a hatósági beavatkozás	n.a	n.a.	n.a.	17

A fenti táblázat alapján a hatósági tevékenységek száma kerületünkben nagyjából állandó, kevés olyan típusú eset van, amely azonnali beavatkozást igényel és a gyermekek kiemelését vonja maga után. Erre csak nagyon megalapozott, több szakember és a gyámhatóság javaslata, majd határozata után kerülhet sor, a gyermek fokozott és súlyos veszélyeztetése miatt.

Az egyetlen változás a védelembe vételek számának növekedése. A „jelzések” általában akkor érkeznek meg, amikor már valóban kritikus problémák vannak és nem kerülhető el a hatósági beavatkozás- védelembe vétel formájában. A cél, hogy jelzőrendszeri tagok akkor tegyék meg a gyermekekkel kapcsolatos jelzéseiket, amikor még alapellátásban- segítő beszélgetéssel, anyagi támogatással, családterápiával, mediációval, egyéb tevékenységekkel- van lehetőség prevenció támogatást nyújtani.

Észlelő- és jelzőrendszeri koordináció

A tavalyi évhez képest csökkent a beérkezett jelzések száma, ez betudható a kialakult pandémiának, ami az ellátottakat és a velük foglalkozó szakembereket is egyaránt megviselte. 2020. január 1-től 2020. december 31-ig 102 darab jelzés érkezett az intézménybe.

Ebből 71 jelzés kiskorúakat érintő, míg 31 jelzés felnőtt korúakkal kapcsolatos.

A jelzések arányaikban, illetve a felnőtt, és gyermekekre vonatkozó arányszámok viszonylatában is csökkenő tendenciát mutattak a tavalyihoz képest, bár nem számottevő mértékben.

A gyermekekkel kapcsolatos jelzések száma a tavalyi 78-ról 71-re, míg a felnőtt lakosokkal kapcsolatos bejelentések száma 36-ról 31-re csökkent.

A jelzőrendszeri tagok által küldött jelzések esetében kiemelendő, hogy a védőnői szolgálatok általi jelzések száma emelkedett, azonban a többi egészségügyi szolgáltatást nyújtó intézményektől, mint például kórházak, valamint háziorvosok kevesebb jelzés érkezett.

Lecsökkent az iskolából érkezett jelzések száma, ami összefüggésbe hozható az általános és középiskolai közoktatási intézmények bezárásával és digitális oktatási rendszerre való áttéréssel. A jelzett esetek száma a tavalyi évhez viszonyítva harmadára csökkent.

Az óvodai jelzések száma a tavalyi évvel megegyező statisztikai adatot mutatott.

A tavalyi évhez viszonyítva közel azonos számokat mutat a rendőrségi jelzések száma, valamint a gyámhivataloktól érkezett megkeresések aránya, illetve az állampolgári bejelentések esetében is hasonló számok tapasztalhatóak. Itt azonban érzékelhető egy arányeltolódás nevezetesen a gyermekekre irányuló jelzések vonatkozásában, ugyanis az előző évben a felnőtt lakosokra vonatkozó lakossági bejelentések voltak többségben.

(Érdekesség, hogy idén először jelzett a pedagógiai szakszolgálat, illetve érkeztek jelzések egyesületektől, alapítványoktól is. Az önkormányzattól érkezett jelzések száma a duplájára nőtt.)

Az alábbi táblázat tartalmazza, hogy pontosan melyik észlelő- és jelzőrendszeri tag hány jelzést küldött 2020-ban:

	Észlelő- és jelzőrendszeri tag	Kiskorú	Felnőtt korú
1.	Egészségügyi szolgáltatást nyújtók: védőnői szolgálat	11	1
2	Egészségügyi szolgáltatást nyújtók: kórházi szociális munkás	2	1
3.	Egészségügyi szolgáltatást nyújtók: háziorvos	-	1
4	Egészségügyi szolgáltatást nyújtók: házi gyermekorvos	-	-
5.	Személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók (gyermekjóléti szolgálat, gyermekjóléti központ, gondozási központ, közösségi ellátás)	9	4
6.	Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtó intézmények: óvodák, bölcsőde	6	-
7.	Köznevelési intézmények: iskolák	11	-

8.	Menekülteket befogadó állomás, menekültek átmeneti szállása	-	-
9.	Rendőrség	10	6
10.	Pedagógiai Szakszolgálat	1	-
11.	Ügyészség	-	-
12.	Bíróság	-	-
13.	Pártfogó felügyelői szolgálat	-	-
14.	Egyesületek, alapítványok, egyházi jogi személyek	1	1
15.	Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek	-	-
16.	Állampolgárok , gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezetek	14	10
17.	Önkormányzat, jegyző, gyermekjogi képviselő, betegjogi képviselő	-	6
18.	Gyámhivatal	6	1
19.	Munkaügyi hatóság	-	-
20.	Katasztrófavédelem	-	-
	Összes jelzésszám	71	31

Összehasonlításképpen az előző néhány év adatai:

	Észlelő- és jelzőrendszeri tag	2019		2018		2017	
		Kiskorú	Felnőtt korú	Kiskorú	Felnőtt korú	Kiskorú	Felnőtt korú
1.	Egészségügyi szolgáltatást nyújtók: védőnői szolgálat	5	2	3	6	2	
2.	Egészségügyi szolgáltatást nyújtók: kórházi szociális munkás	5	1				
3.	Egészségügyi szolgáltatást nyújtók: házi orvos	-	2	4	4	3	2
4.	Egészségügyi szolgáltatást nyújtók: házi gyermekorvos	-	-				
5.	Személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók (gyermekjóléti szolgálat, gyermekjóléti központ, gondozási központ, közösségi ellátás)	12	2	8	5	12	2

6.	Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtó intézmények: óvodák	5	-	5		3	
7.	Köznevelési intézmények: iskolák	30	-	11		9	
8.	Menekülteket befogadó állomás, menekültek átmeneti szállása	-	-				
9.	Rendőrség	9	7	5	7	12	4
10.	Ügyészség	-	-				
11.	Bíróság	-	-				
12.	Pártfogó felügyelői szolgálat	-	-				
13.	Egyesületek, alapítványok, egyházi jogi személyek	-	-		1	1	
14.	Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek	-	-				
15.	Állampolgárok, gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezetek	7	18	5	1	5	4
16.	Önkormányzat, jegyző, gyermekjogi képviselő, betegjogi képviselő	-	3		2	1	4
17.	Gyámhivatal	5	1		1	9	7
18.	Munkaügyi hatóság	-	-				1
19.	Katasztrófavédelem	-	-				
	Összes jelzésszám	78	36	41	27	57	24

Szakmaközi megbeszélések 2020-ban.

Nyilvánvaló, hogy a szakmaközi megbeszéléseket sem lehetett az ellátórendszer elért szigorítások miatt az előző években megszokott mértékben és formában megtartani, itt is több esetben ki kellett használni az online felület adta lehetőségeket, de ehhez ki kellett építeni a megfelelő infrastrukturális feltételeket is. A kialakult helyzetnek tulajdonítható, hogy a 2020-as intézkedési tervben szereplő szakmaközi megbeszélésre vonatkozó feladatok csak részben kerültek megvalósításra.

A kötelező évi 6 szakmaközi egyeztetés helyett 8 alkalommal sikerült az eseteket megvitatni.

- Szakmaközi megbeszélés a II. és XII. kerületi jelzőrendszeri tanácsadókkal. Célja a budai kerületek szakmai munkájának összehangolása, és a szakmai munka kiterjesztése a budai, majd a pesti kerületekre is. A következő alkalomra, az összes budai kerület jelzőrendszeri tanácsadója meghívást kap.

- Szakmaközi megbeszélés a I. XII, III, , IX, és XI kerület jelzőrendszeri tanácsadói között, a jelzőrendszeri munka fontosságának átbeszélése, éves intézkedési terv elkészítésének nehézségei.
 - Szakmaközi megbeszélés a Krízisambulanciával téma az agresszív ügyfelek kezelése.
 - Szakmaközi megbeszélés az I. kerületi Gyámhivatal munkatársaival, melynek témája a két szakterület munkájának jobb megismerése és összehangolása, közös esetek átbeszélése kapcsán.
 - Szakmai megbeszélés az I. Kerületi védőnőkkel, szülés felkészítő csoportunk bemutatása, új szolgáltatás bevezetése a kerületben védőnői segítséggel, a megvalósítás folyamatainak átbeszélése.
 - Jelzőrendszeri tanácskozás, minden kerület képviselte magát, eddigi tapasztalatok átbeszélése a jelzőrendszeri tanácsadók között, fejlődési lehetőségek megvitatása, szakmaközi megbeszélés online formában történő megvalósításának buktatói, éves beszámoló elkészítésének nehézségei.
 - I. II. kerületi óvodai és iskolai szociális segítők közötti tapasztalatcsere- online formában
 - Tapasztalatcsere a I. és XII kerületi iskolai-óvodai szociális segítők között. A két kerület hasonlóságainak összevetése az iskolai munka kapcsán, milyen nehézségek vannak a családsegítőkkal való együttműködésben, közös képzés a következő évben (resztoratív konfliktuskezelés)
- Esetkonferencia:
Az esetkonferenciák száma a tavalyi évhez képest 4-ről 6-ra emelkedett.

Kapcsolattartási ügyelet

A Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ Család és Gyermekjóléti Központja kapcsolatügyeleti szolgáltatást nyújt. A szolgáltatást abban az esetben vehetik igénybe a családok, ha a gyermek életvitelszerűen kerületünkben él a gondozó szülővel, illetve amennyiben a bíróság – közös megállapodással – így határozott. Bejelentett lakóhely/tartózkodási hely nem feltétel. A szolgáltatás igénybevételének feltétele bírósági ítélet, végzés vagy gyámhivatali jogerős határozat, amelyben a kapcsolattartás megvalósítójaként az illetékes gyermekjóléti központ került megjelölésre. Az intézményben lévő fejlesztő eszközöket, játékokat használhatják a kapcsolattartásra érkezők, illetve hozhatnak magukkal játékot.

2020-ban összesen 2 családnak biztosított az intézmény kapcsolattartást bírósági/gyámhivatali határozat alapján, illetve az egyik családban elindult nagyszülői kapcsolattartás is Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya határozata alapján. Két család kapcsolattartása megszűnt költözés/lakcímlétesítés, így illetékességváltás miatt, egy családban pedig önálló kapcsolattartást szabályozott a gyámhivatal az év elején.

A koronavírus okozta járvány miatt nem volt folyamatos a szolgáltatás, kormányrendelet alapján 2020. március 16. és május 31. között szünetelt az ellátás, majd júniusban indultak újra a találkozások.

Jelzőrendszeri készenléti szolgálat

A jelzőrendszeri készenléti szolgálat célja a család és gyermekjóléti központ nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. A készenléti szolgálatot állandóan hívható telefonszám biztosításával kell megszervezni oly módon, hogy a készenlétben lévő munkatárs szakszerű segítséget tudjon nyújtani vagy segítséget tudjon mozgósítani.

A feladatot az intézmény munkatársai a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 110. §-ában meghatározott, a készenlét szabályozása szerint, időszakos váltásban látják el. Készenléti szolgálat esetében az intézmény nyitvatartási idején túl nyújt információs segítséget a 24 órás telefonos készenléti szolgálat. A szolgáltatás nyújtása heti beosztású – hétfőtől-hétfőig tartó – forgó rendszerben, több esetmenedzser, illetve családsegítő kolléga által történik. A készenléti szolgálatot ellátó esetmenedzser vagy családsegítő az adott hét elején átveszi a készenléti mobiltelefont, továbbá az információs és adminisztrációs füzetet, melyeket a következő hét elején visszaszolgáltat. Az információs és adminisztrációs füzet a szolgáltatáshoz nélkülözhetetlen, valamint hasznos címetek, telefonszámokat, elérhetőségeket, adatokat tartalmazza, ezen felül hívás esetén ebbe kerül rögzítésre a hívás ideje, az igénybevevő adatai, a probléma és a segítő tevékenység rövid leírása is.

2020-ban a készenléti telefonos ügyeletre is hatással volt a járványhelyzet. Márciustól két home office-ban dolgozó kolléga tartott 24 órás mentálhigiénés ügyeletet két heti váltásban. A várthoz képest meglepően kevés hívás érkezett ebben az időszakban annak ellenére, hogy egy váratlan, szorongást és félelmet okozó időszakot éltünk át. Ez egyrészt a nagyon sokféle segítő szolgáltatással függhet össze, másrészt az emberek reakciójára inkább a befelé fordulás volt jellemző, az információs dömping ignorálása.

A telefonhívások jelentős része nem kerületi illetőségű megkeresés volt. Akik esetében nem voltunk területileg illetékesek, az eset súlyosságának felmérése után őket a saját területileg illetékes készenléti szolgálatukhoz irányítottuk. Egy másik, kisebb része a hívásoknak a kríziskezelésben lévő eseteinktől érkezett, akiknél a hétvégén fokozódott a krízishelyzet. Egyéb esetekben 15 megkeresés érkezett, amelyek közül egyik sem igényelt azonnali intézkedést, mentő vagy rendőrség bevonását.

A munkatársak közül 2020-ban 9 fő vett részt a készenléti telefonos ügyeletben. Összesen 58 alkalommal fogadtunk hívásokat. Ezek közül a hívásoknak több, mint a fele más kerületekből, vagy vidékről érkezett. Ilyenkor segítséget nyújtottunk abban, hogy az adott településen kihez fordulhatnak.

A kerületből érkező hívások száma 34 volt. A további esetekben a telefonon keresztül történt segítő beszélgetések, kríziskezelések elegendőek voltak.

Óvodai és iskolai szociális munka

Az óvodai és iskolai szociális segítés 2018. szeptember 1-től kötelező feladat minden család- és gyermekjóléti központban és a kerülethez tartozó oktatási-nevelési intézményekben. Az I. kerületben a Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ óvodai- és iskolai segítő munkatársai látják el a szociális segítői feladatokat az óvodákkal, iskolákkal közösen meghatározott, és az iskola pedagógusai, gyermekei és a szülők számára elérhető időpontban.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak. Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el.

Összesen 12 iskola van a kerületben, ebből két iskola egyházi fenntartású, egy alapítványi gimnázium. Az iskolaigazgatókkal való közös egyeztetés, a Gyermekvédelmi Tanácskozáson elhangzott tájékoztatás és a tankerület által nyújtott támogatás után sikerült minden kerületi oktatási intézménnyel együttműködési megállapodást kötni 2019. március végéig. Az együttműködési megállapodás előtt, illetve azzal párhuzamosan megkezdődtek az iskolák egyéni szükségleteinek felmérése, az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott szakmai ajánlás alapján. A megismert igények/szükségletek felmérését követően általános alapelvek kerültek megfogalmazásra, hogy az új szolgáltatást sikeresen el tudják indítani az oktatási, nevelési intézményekben.

A lehetőségek és igények figyelembe vételével a következő szolgáltatásokat biztosítják az intézményekben:

Egyéni segítés keretein belül:

- Tanácsadás: a szülőknek a gyermeknevelésben és családi életet érintő problémákban, melyek az iskolai életben jelentkeznek
- Információnyújtás: a szociális ellátórendszer működéséről és ügyintézésben való segítségnyújtás
- Közvetítés: részvétel a szülő-pedagógus, pedagógus-gyermek, gyermek-gyermek közötti konfliktus megoldását segítő megbeszélésen
- Pedagógusok részére konzultációs lehetőség biztosítása, esetmegbeszélés

Közösségi munka keretein belül:

- Részvétel az intézmény által szervezett rendezvényeken, nevelőtestületi értekezleten, szülői értekezleten
- Szülői szervezetekkel való együttműködés kialakítása
- Partner intézményekkel való kapcsolattartás
- Pályaorientációs nap levezetésében való részvétel

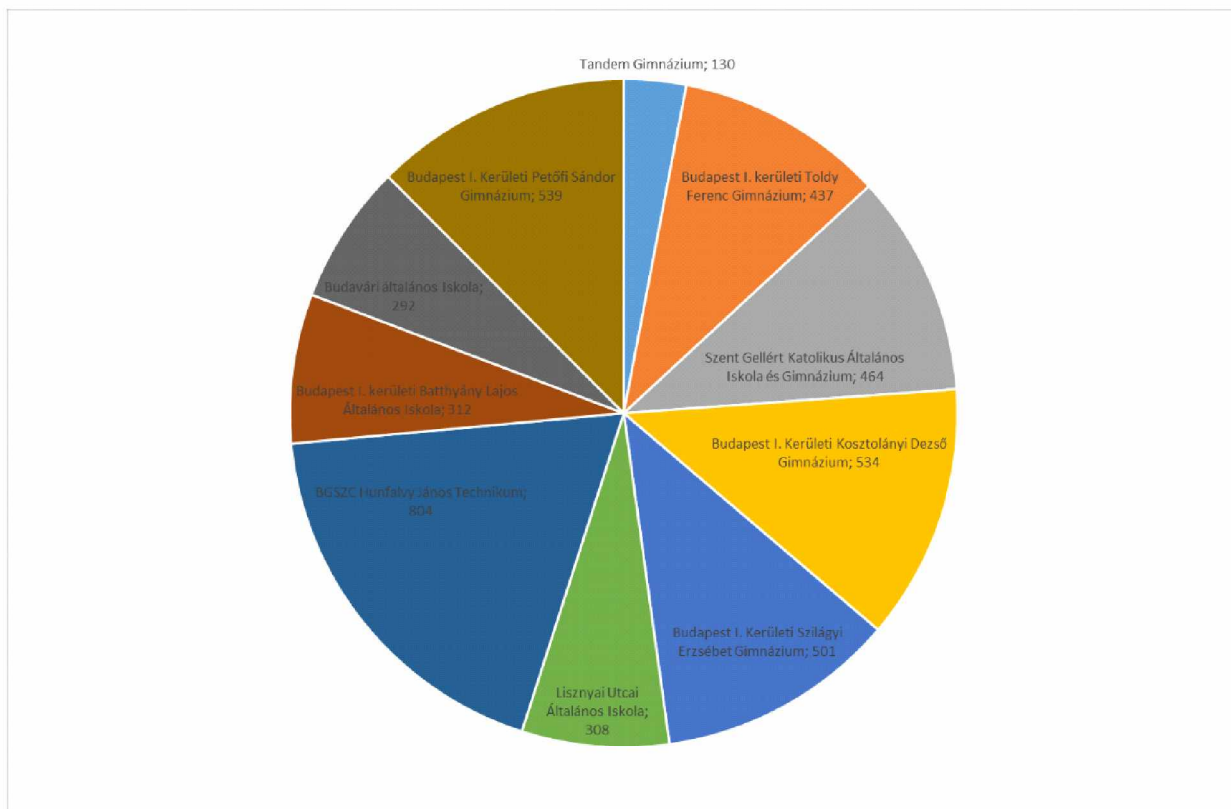
Csoportban végzett munka keretein belül:

- Csoportban végzett prevenciós munka például: (K.I.A.B.Á.L) társasjáték, ENABLE program (online és offline zaklatások ellen)
- Az intézmény által szervezett programokban való részvétel
- Pedagógus kérésére gyermek megfigyelése csoporthelyzetben
- Az intézményben dolgozó szakemberek munkájának érdekében szakmai megbeszélés megszervezése

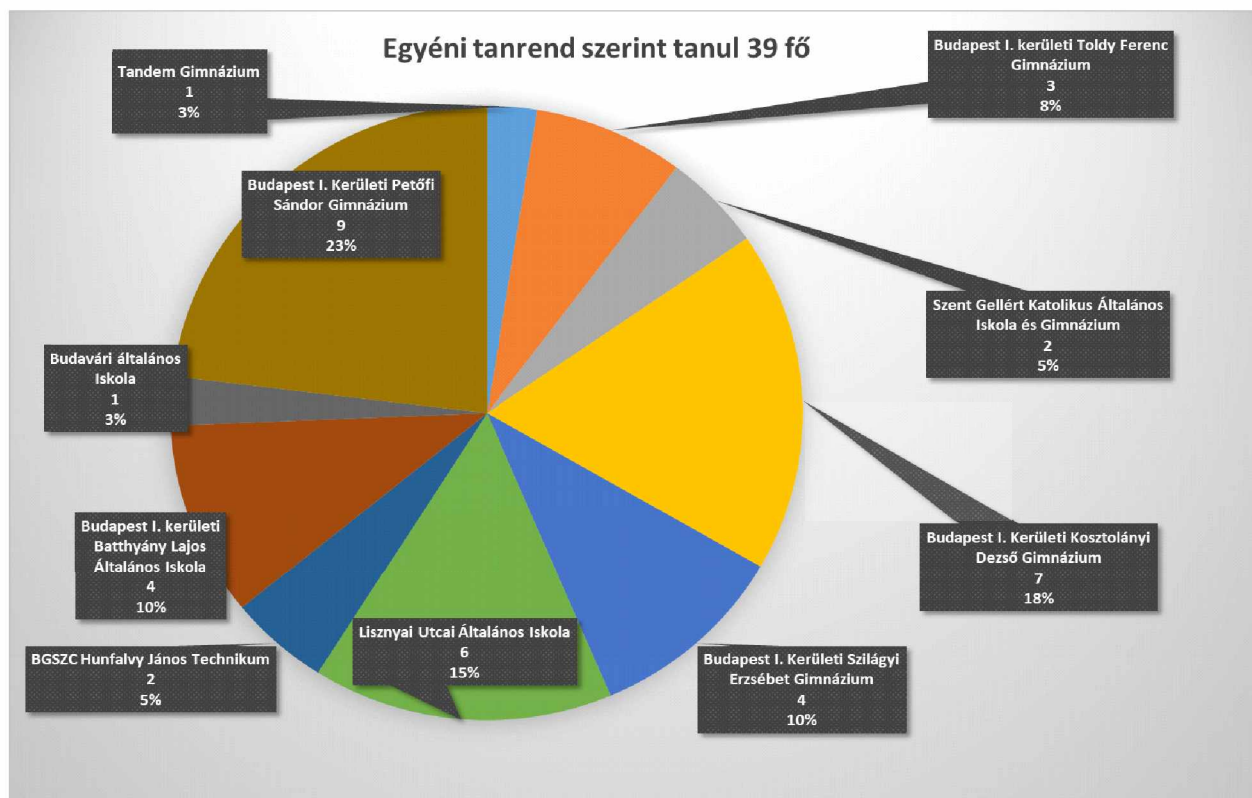
Minden évben készül egy „szükségletfelmérés” az I. kerületi oktatási intézményekben, hogy feltérképezzük a következő időszak témáit, miben várják tőlünk az együttműködést.

Az alábbi diagramok ennek eredményét ismertetik. A kérdőív 2020.10.22 és 2020.12.08. közötti időszakban fogadott válaszokat. A területen működő és az iskolai szociális segítőkkel kapcsolatban álló 12 intézményből 10 töltötte ki a kérdőívet. A kérdőív kitöltését ajánlott levélben, majd a link könnyebb használhatóságának érdekében egy ezzel a levéllel megegyező e-mailben is megkapták az intézmények.

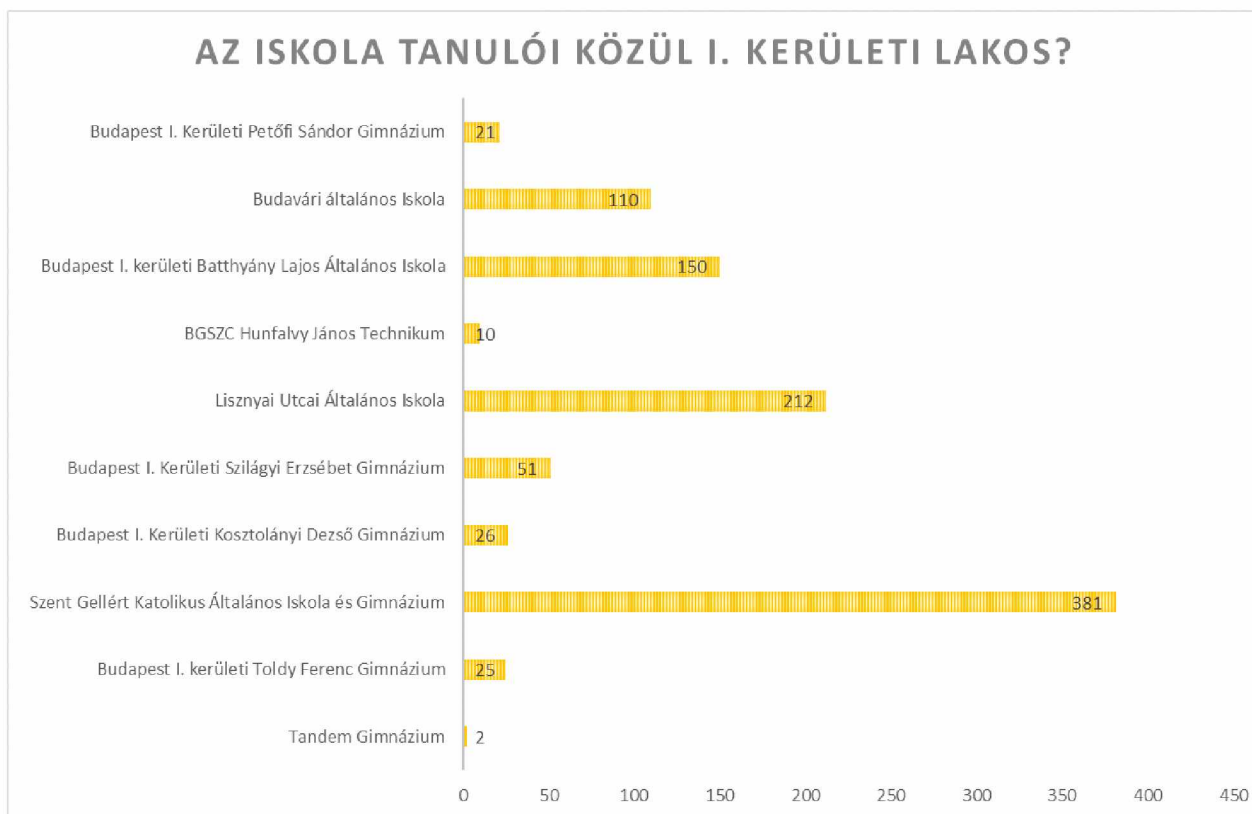
A 10 kitöltő intézményben összesen **4321 diák** tanul, az alábbi megoszlásban:

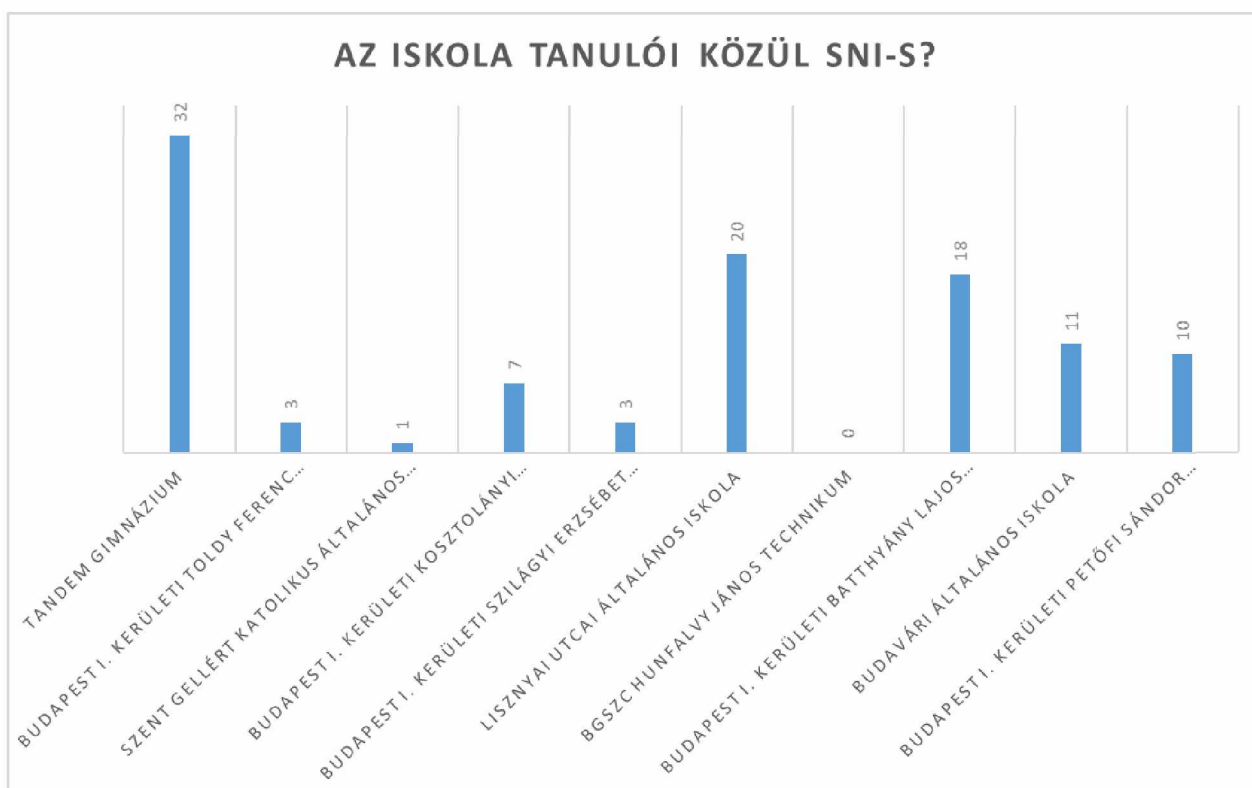
A diákok közel tíz százaléka, 39 fő egyéni tanrend szerint végzi tanulmányait. Intézményi megosztásban a következőképpen:

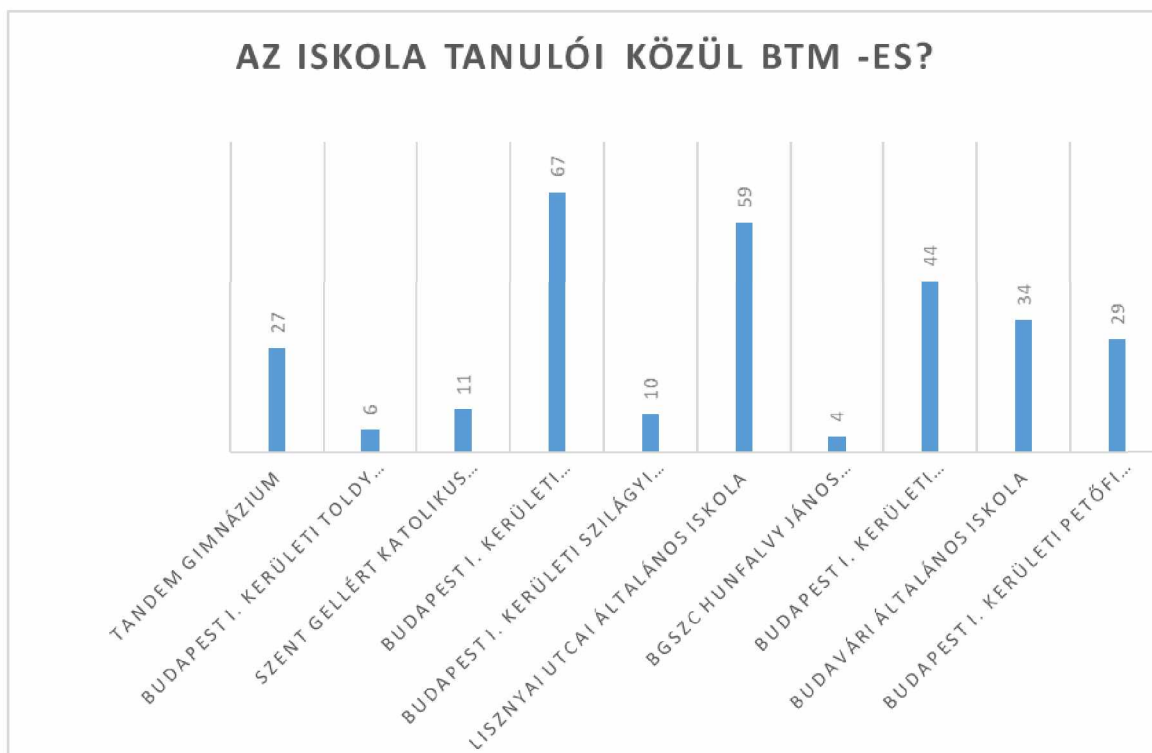
A kitöltő intézményekbe összesen 988 I. kerületi gyermek jár, vagyis a diákok 22%-a.

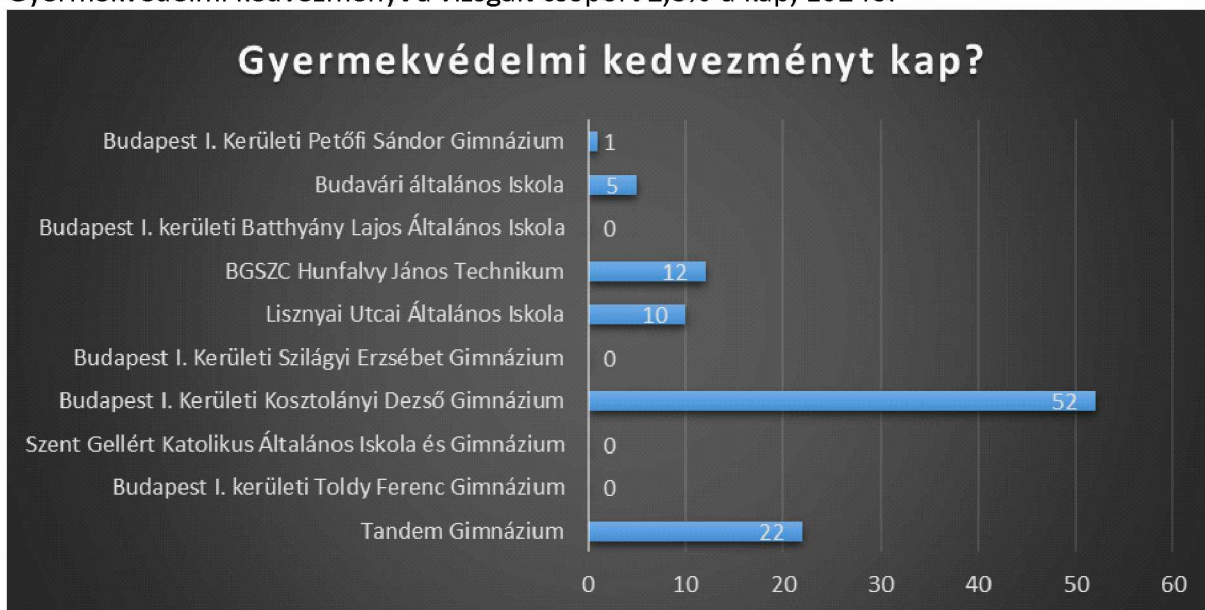
A kitöltő intézmények diákjai közül 105 fő, vagyis a diákok 2,5%-a SNI-s.

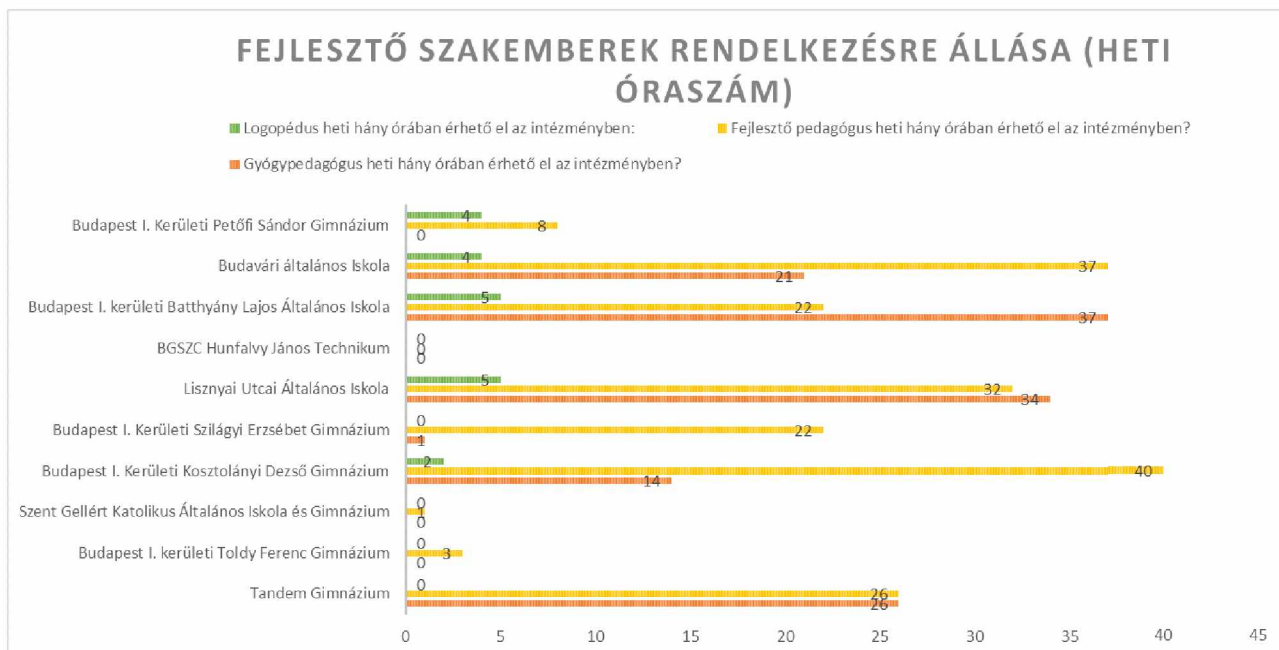
A 4321 főből **262 főnél** beilleszkedési, tanulási, magatartás zavarokat (BTM) állapítottak meg, ez a kutatásban számba vett diákok 6%-a.

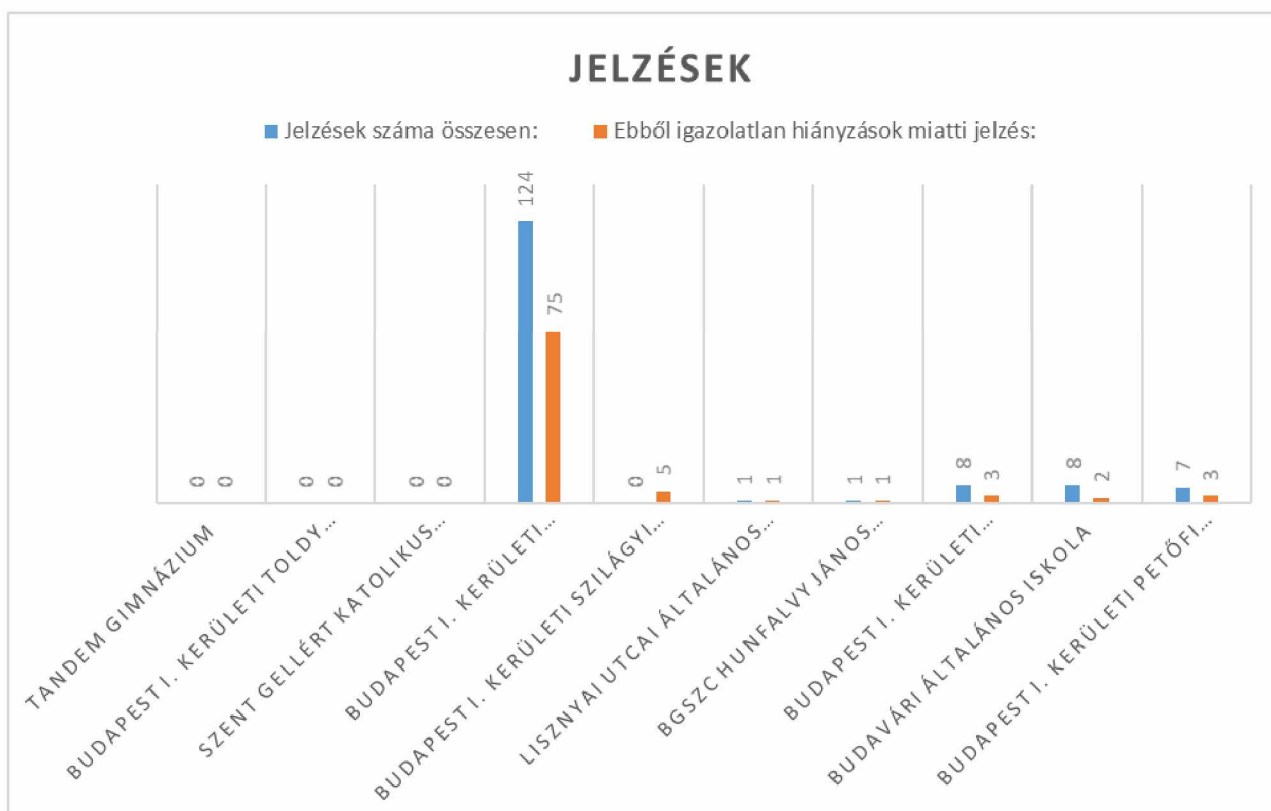
Gyermekvédelmi kedvezményt a vizsgált csoport 2,3%-a kap, 102 fő.

Arról is kérdeztük az intézményeket, hogy logopédus, gyógypedagógus, valamint fejlesztő pedagógus heti hány órában áll rendelkezésre az intézményekben

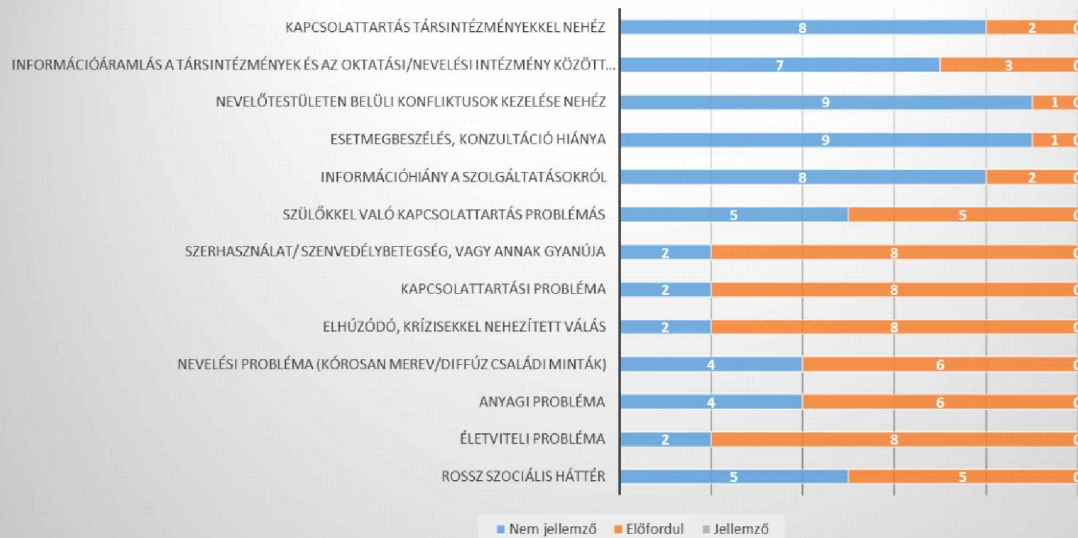

A választ adó intézmények összesen 149 alkalommal jeleztek, ebből igazolatlan hiányzás miatt 90 alkalommal.

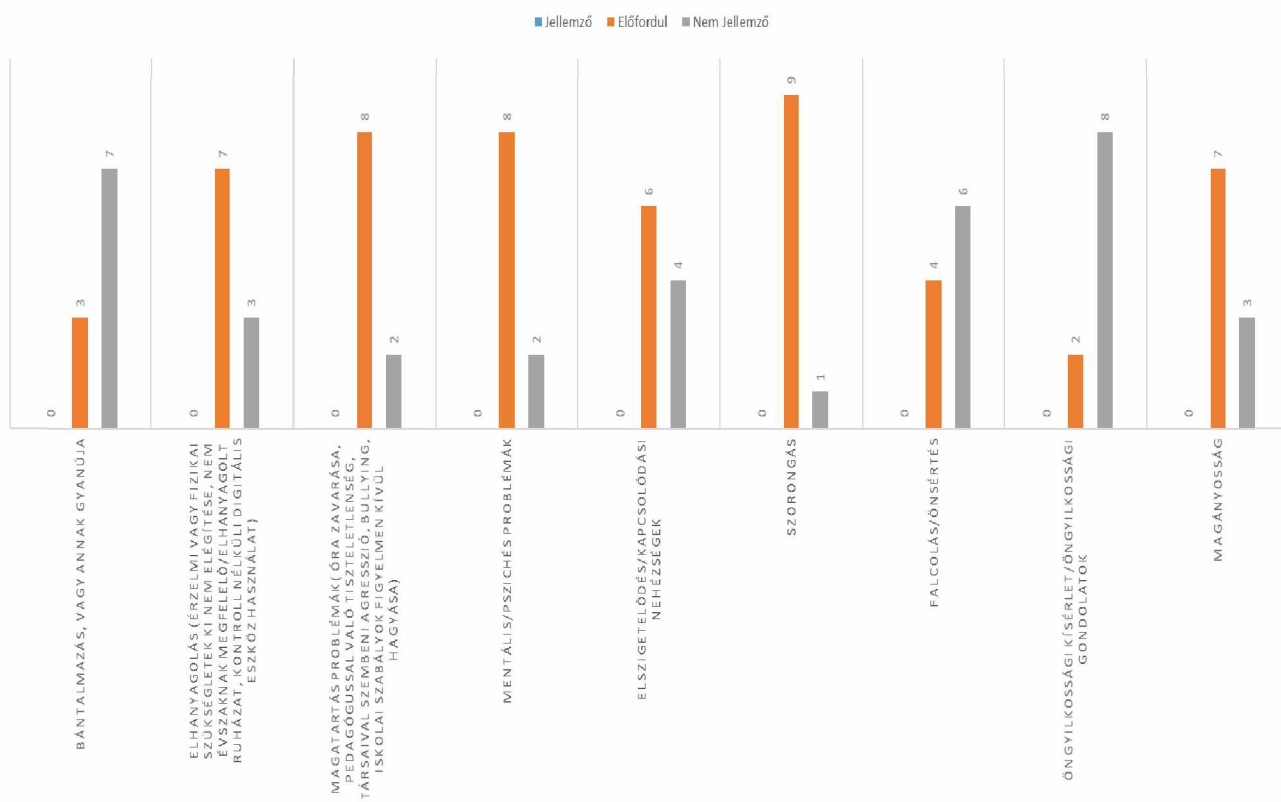

A szociális háttérrel kapcsolatban három fokozatú skálán kérdeztük a kitöltőket, hogy az adott állítás mennyire jellemző az intézményben. A skála elemei a „nem jellemző”, „előfordul” „jellemző” voltak. Érdekes, hogy a „jellemző” kategóriát egyetlen kitöltő intézmény sem választotta, egyetlen témával kapcsolatban sem.

Mennyire jellemzőek az ön intézményében az alábbi állítások

MENNYIRE JELLEMZŐEK AZ ÖN INTÉZMÉNYÉBEN AZ ALÁBBI ÁLLÍTÁSOK?

Az utolsó feleletválasztós kérdésben szeretnénk volna információt kapni arról, hogy az intézmények szerint milyen szolgáltatások meglétére lenne szükség az intézményben.

Megállapítható, hogy a fentiek alapján az iskoláknak továbbra is szükségük van a csoportfoglalkozások megtartására, valamint konzultációs lehetőség biztosítása a pedagógus, a gyermekek és a szülők részére. Igénylik, hogy segítsünk a jelzések megfogalmazásában, és hogy információt nyújtsunk az igénybe vehető szociális juttatásokról a rászorulóknak részére. Ezen kívül nem elhanyagolható szempont az iránymutatás nyújtása az iskolai konfliktusok kezelésében.

Szorongás, mentális, pszichés problémák sok helyen elismerten előfordulnak, ahogyan magatartásproblémák és szülői elhanyagolás is. Falcolás és öngyilkossági kísérlet szintén. A magányosság is egy gyakran előforduló és súlyos probléma lehet gyermekeknél, amelynek következménye akár a depresszió és az öngyilkosság.

Az elhúzó, krízisekkel nehezített válást, a kapcsolattartási problémát és a szerhasználatot/szenvedélybetegséget jelölték még meg az iskolák, mint előforduló nehézséget.

Az Óvodai- és iskolai szociális munkacsoport készített egy Intézmények részére kiadható dokumentumot, amelyen a csoportos munkamódszer-típusok találhatók meg

Táborok

Az óvodai- iskolai szociális segítők a nyári időszakban táborokat szerveznek a kerületi gyermekek részére. A 2020-as évben két csoportban tartottunk táborokat, egyet a Budavári Önkormányzat által kiírt pályázatból finanszíroztunk, egyet pedig saját költségvetésből. Kevés idő maradt a szervezésre, mivel a vírushelyzet elhúzódása miatt sokáig nem tudtuk, hogy lehet-e majd táborokat tartani a nyár folyamán.

„Érzékeny Bocskok” Tábor

A tábort a Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat a 2020. június-július-augusztusra hirdetett pályázata alapján került megszervezésre a kerületben lakó 6-tól 12 éves gyermekek számára 2020. július 13 – július 17. között.

A programok közt volt Vadasparki kirándulás, Csodák Palotája, érzékenyítő nap.

Katica Tábor

2020. július 27-től 31-ig félnapos tábort szervezetünk 6 -11 éves kerületi gyermekek számára. A tábor létrehozásakor a gyerekek valós szükségleteinek megtalálása volt a cél. A programok során látogatást tettek a Margitszigeti Vadasparkban, a Jegénye-völgyben a Rózsika forrásnál, kirándulás a Normafán, valamint fogaskerekű vasúttal a Széchenyi-hegy.

Kórházi szociális munka

A cél az, hogy a gyermekjóléti központ, illetve gyermekjóléti szolgálat által biztosított kórházi szociális munka eredményeként felszínre kerüljenek azok az esetek, amikor a gyermek vagy szülője egészségi problémái mögött bántalmazás húzódik meg, így megelőzze ezeknek az eseteknek az évekig a felszín alatt, a családok otthonában rejtve maradását. Idejében felderítse és szakszerű ellátásban részesítse a gyermekjóléti szolgáltatás azokat a gyermekeket, akiknek a veszélyeztetettsége a családban előforduló elhanyagolásnak, fizikai, szexuális vagy lelki bántalmazásnak a következménye. Továbbá a szülők, nevelők ismerjék fel, ha a gyermekük nevelése során segítségre van szükségük, és éljenek annak igénybevételével.

Feladataik:

- a nőgyógyászati-szülészeti osztályon a válsághelyzetben lévő anyának és gyermekének segítséget nyújtson a gyermeket veszélyeztető tényezők megelőzésében, megszüntetésében,
- a gyermekosztályokon gyermekelhanyagolás és gyermekbántalmazás észlelése esetén jelzéssel éljen a területileg illetékes gyermekjóléti szolgálat, illetve a hatóság felé, a további bántalmazás megakadályozása érdekében,
- az illetékességi területén működő kórházak felnőtteket ellátó, főként a pszichiátriai és a rehabilitációt végző osztályaival való együttműködés.

A család és gyermekjóléti központnak megállapodást kell kötnie az egészségügyi intézménnyel, amelyben rögzítik a kórházi szociális munka biztosításának kereteit, valamint az együttműködés módját. A legszorosabb kapcsolat a Szent János Kórház szociális munkásaival alakult ki, hiszen kerületünkben a betegek nagy részben ide kerülnek be, illetve a közösségi pszichiátriai ellátásban dolgozó kollégák kapcsolata a kórházak pszichiátria osztályán dolgozó szociális munkásokkal már több éves együttműködésre tekint vissza.

Szociális diagnózis

A szociális diagnózis felvétele más típusú feladat, mint a központban végzett tanácsadói vagy hatósági jellegű tevékenység. A szociális diagnózist készítő esetmenedzser a munkáját önálló munkakörben, a családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatás feladatait ellátó munkatársaktól függetlenül végzi. A munkakör betöltése képzéshez kötött.

Szociális diagnózist az alábbi esetekben szükséges készíteni:

- a család és gyermekjóléti szolgálatnál megkötött megállapodás alapján nyújtott esetkezelés során a szolgálat szolgáltatásain kívül egyéb szociális szolgáltatás vagy gyermekjóléti alapellátás – ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását – igénybevétele látszik szükségesnek az egyén és családja támogatására,
- az egyén közvetlenül a család és gyermekjóléti központnál kér segítséget problémái megoldásában – ide nem értve a központ speciális szolgáltatását igénylőket,
- a család és gyermekjóléti szolgálat vagy központ munkatársa egy igénylője vonatkozásában annak elkészítését kéri,
- a Szoc. tv. 64. § (2) bekezdése szerinti jelzőrendszer tagja kezdeményezi a diagnózis elkészítését.

Az szociális diagnózist készítő esetmenedzser a szociális diagnózist a Szociális Ágazati Portálon közzétett adatlapon készíti el.

A szociális diagnózis :

- az egyén személyi állapotára és családi kapcsolataira,

- lakhatási körülményeire,
- egészségi állapotára és esetleges fogyatékoságára,
- mindennapi életvitelére,
- egyes képességei hiányából fakadó nehézségeire, kommunikációjára,
- személyes kapcsolataira,
- munkaerőpiaci státuszára,
- krízishelyzetek kezelésére vonatkozó képességére,
- a támogatást igénylő életterületeinek felmérésére, a támogatás mértékére és számára igénybe vehető és javasolt ellátások, szolgáltatások meghatározására vonatkozó adatokat tartalmazza.

A szociális diagnózis elkészítése irányított személyes interjún alapul, a felvételhez több személyes találkozás, általában 3-4 alkalom szükséges, ebből legalább egy interjú az ügyfél lakásán készül, amennyiben az ügyfél hozzájárul.

A szociális diagnózis javaslatával zárul, fontossági sorrend szerint kerül rögzítésre az ügyféllel közösen meghatározott probléma és az ezekhez rendelt és ajánlott szolgáltatások.

A tavaszi koronavírus járvány első hulláma idején, az év első felében kevés diagnózis készült, mivel az ügyfelekkel nem volt személyes lehetőség a kontaktus felvételére. A szociális diagnózis elkészítéséhez, a bizalom megteremtéséhez a személyes találkozás elengedhetetlenül fontos.

2020. évben összesen 12 diagnózis felvételére került sor, amelyből három ügyféllel abbamaradt a diagnózis felvétel, költözés és az ügyfél visszalépése miatt.

Pszichológiai tanácsadás

A 2020-as év sajátossága, a járványhelyzet, a kijárási korlátozás kihívás elé állította a pszichológiai ellátást. Kérdéssé vált, vajon a megváltozott munkafeltételek mellett van-e lehetőség a szolgáltatás folytonosságának biztosítására. A válasz pozitív, a pszichológiai tanácsadói munka bizonyos technikai feltételek mellett és szakmai szempontok mérlegelése után átültethető volt az online térbe. Kliensek számára online felületeken (pl. Skype, Zoom) vagy telefonon keresztül tudtuk biztosítani ellátást. A megkezdett folyamatok folytonosságának fenntartása mellett előtérbe került a krízisintervenció, az ügyfelek támogatása a kihívásokkal teli, hirtelen jött életmódváltozással szemben. Tapasztalataink szerint a bezártságból adódóan felerősödtek a korábbi nehézségek egyéni és családi szinten egyaránt. Megjelent az egzisztenciális szorongás és a bizonytalanság a jövőtől. A családokat külön nagyon megterhelte az oktatás online formába való áttérése, az összezártság, és a tágabb családdal történő kapcsolattartás beszűkülése. A rövid időtartamú tanácsadás mellett, egy-egy esetben hosszabb szupportív, támogató megsegítés látszott szükségesnek, amit szintén biztosítani tudtunk ügyfelek számára. 2020. év során 62 személy fordult Szolgálatunkhoz és 327 esetben kapott a pszichológiai ellátást. Ez a szám a korábbi évekhez képest kevesebb (71/476), de a kijárási tilalom időszakában csak online formában tudtunk

kapcsolatot tartani. Erre nem mindenki tudott pozitívan reagálni, ennek oka egyrészt az eszközhiányban keresendő, másrészt az összezártságból adódóan többen nem tudták biztosítani az online munkához szükséges feltételeket: a külön helységet és a zavartalanságot. A járvány helyzet jelentette kihívások megoldásának vannak hosszú távú nyereségei is. Az online tanácsadói forma megismerése és sikeres adaptálása intézményes működésünkbe lehetővé teszi, hogy a mozgásukban korlátozott vagy életvitelükből fakadóan nehezen elérhető kliensek számára a személyes találkozások mellett hatékony alternatívát tudunk nyújtani.

A gyermekpszichológiai ellátásban limitációkkal is szembesülni kellett. A gyerekekkel elsődlegesen közös tevékenységre építő foglalkozások nem minden esetben voltak átültethetők az online térbe. Ezekben az esetekben az ügyfelek állapotának ismeretében a folyamat felfüggesztésére vagy alternatív megoldásokra volt szükség (pl. szülő konzultációs alkalmak). A felfüggesztett esetekben a feloldást követően is tapasztalható volt a lemorzsolódás, aminek hatása az idei esetszám csökkenéssel is összefüggésben állhat.

Családterápia, párterápia, családkonzultáció, mediáció

2020-ban összesen 12 családkonzultációt, 3 párterápiát és 7 mediációt volt.

A fenti esetek jellegzetességei:

- Elvált/szétköltöző szülők között a közös gyermek léte fenntartja a kapcsolatot

A közös munka célja:

A szülői alrendszer rendezése, a fenntartható kommunikáció kialakítása. A gyermeki alrendszer megerősítése – kísérlet a gyermek kivonására a szülők közötti konfliktusból.

A szétválás okozta érzelmek, indulatok mérséklése – több éve húzódó kapcsolati feszültség enyhítése. A szülők a kapcsolati gyászban elakadtak, a hibáztatás még mindig része a kapcsolati dinamikának. Új fókusz kialakítására van szükség: mindenki a saját mentális állapotáért felelős. Közös felelősségük a gyermek.

Igényelték a pszichoedukációt nevelési kérdésekben. Az eltérő nevelési elvek összehangolása, a gyermek fejlődési szakaszához illeszkedő szülői attitűd megvitatása is része volt a folyamatnak.

Az egyszülős családok működésének támogatása. A rendszeres láthatás biztosítása.

- Gyengén strukturált családi rendszer – elhanyagolt gyermek

A közös munka célja:

A családi szerepek, szabályok kijelölése és megerősítése, különös tekintettel a szülők feladatköreire.

A szülői alrendszer megerősítése – egyenrangú szülőkapcsolat kialakítására törekvés.

Pszichoedukáció nevelési kérdésekben – eltérő nevelési elvek összehangolása, a gyermek fejlődési szakaszához illeszkedő szülői attitűd megvitatása.

- Bántalmazás a családban

A közös munka célja:

A bántalmazó magatartás leállítására. Lehetőség szerint a bántalmazó és bántalmazott szeparálása. Az együttműködés új szabályainak kialakítása, a gyermekek helyzetének rendezése.

Jogi tanácsadás

Az ingyenes jogi tanácsadást 2020-ban 65 fő vette igénybe ami 95 találkozást jelentett az ügyfelekkel. Ez körülbelül azonos a tavalyi számokkal (74 fő, 110 találkozás), tehát elmondhatjuk, hogy a járványhelyzet ellenére nem csökkent számottevően a kliensek száma. A tavaszi időszakban március és június között nem tudtunk személyesen fogadni klienseket, de az év többi részében- a higiéniai szabályok betartásával- továbbra is volt lehetőség személyesen jogi tanácsot kérni. Március 26-tól július 1-ig telefonos formában történt a tanácsadás.

Intézményünkben továbbra is hetente egy alkalommal egy külsős munkatárs fogadja a jogi problémákkal hozzánk fordulókat. A szolgáltatás során a tanácsadást kérő először egy családsegítő munkatárssal találkozik, aki első interjút készít vele, megvizsgálva, hogy a jogi eszközökön kívül milyen megoldási lehetőségek vannak a probléma megoldása érdekében. A jogi tanácsadás során a családsegítő munkatárs is jelen van, segíti a jogász munkáját, ill. az ügyfél felé könnyíti a kommunikációt. Különösen pszichiátriai vagy értelmileg akadályozott ügyfelek esetében fontos részt venni a tanácsadáson sok esetben „tolmács” szerepkörben vagyunk jelen.

A leggyakrabban előforduló jogi problémák 2020-ban, melyekkel hozzánk fordultak.

- válással kapcsolatos kérdések-gyermektartás, szülői felügyeleti jog
- gyermekelhelyezés
- bérleti jogviszony rendezése
- társasház-közös képviselő probléma
- végrendelet készítés, hagyatéki ügy
- haszonélvezettel kapcsolatos kérdések
- birtokvédelem
- gondnokság

Az alapellátásban az esetek probléma típus szerinti felosztása (elsődleges) 2020.01.01-2020.12.31. között

Problématípus:	családok száma 2019	családok száma 2020
Anyagi	130	60
Életvitel	5	5
Gyermeknevelési	15	15
Gyermek intézménybe való beilleszkedési nehézség		-

Magatartászavar, teljesítményzavar		-
Családi-kapcsolati konfliktus (szülők egymás közti, szülők-gyermek közti)	38	28
Szülői elhanyagolás		-
Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki)	4	3
Lelki-mentális	31	31
Fogyatékoság, retardáció		-
Szenvedélybetegségek		-
Foglalkoztatás	5	4
Egészségkárosodás	5	3
Ügyintézés	26	25
Információkérés	18	18
Több probléma együttesen	7	23
Összesen:	284	215

A vírushelyzetben meghatározó volt a lelki-mentális és a családi-kapcsolati konfliktusok felszínre kerülése. Ez leginkább a családok bezártságának és elszeparálódásának volt az eredménye. Megnövekedett a sokproblémás családok száma, mely elhúzódó segítségi folyamatot is jelent.

Az anyagi problémák megoldásában, első körben a kerületi támogatások igénybevétele lehet a segítség, így az önkormányzati rendeletben meghatározott támogatásokhoz való hozzájutás és közvetítés az egyik legmeghatározóbb feladat a családsegítés folyamatában. Hosszabb távon más ellátások megigénylése és egyéb források bevonása lehet a megoldás (pl: fogyatékosági támogatás, foglalkoztatást helyettesítő támogatás).

Fontos kiemelni, hogy ezen a mutatók kizárólag az elsődlegesen hozott problémákat jelenítik meg. A tapasztalatok azt mutatják, hogy túlnyomó többségben egy, akár szociális ügyintézéssel, vagy anyagi támogatás igénylésével induló folyamat során a segítő kapcsolat kialakításával, a bizalom elmélyülésével másodlagos problémaként merülnek fel generációk közötti konfliktusok, családtagok együttéléséből adódó ellentétek, konfliktusok, párkapcsolati és gyermeknevelési elakadások, kezeletlen pszichiátriai problémák. Ennek következtében, egy egyszerűen induló családsegítési ügyből is akár éveken át tartó eset alakulhat ki.

Az igénybe vevő családok csoportosítása családi összetétel alapján:

Családi összetétel szerint	2020
Gyermekes család	79
Gyerek nélküli család	19
Egyszülős család	45
Egyedül élő	72
Összesen	215

Intézményt problémával felkereső gyermekes és egyszülős családok aránya 57%, az egyedül élők aránya 33%. Az egyszülős családok magas aránya miatt már év elején felvetődött, hogy valamilyen támogató csoportot kellene szervezni a számukra, melyet 2020-ban nem tudtunk megvalósítani.

Az alapellátás szolgáltatás elemeihez kapcsolt tevékenységek:
(Speciális szolgáltatások)

A múlt évben is nagy hangsúlyt fektettünk telephelyünkön a speciális szolgáltatásokra (családterápia, családkonzultáció, mediáció) és a csoportmunkákra, amelyekkel hatékonyan tudjuk segíteni a családsegítés folyamatát is. Ezeket a járványhelyzethez alkalmazkodva természetesen online formában is folyamatosan biztosították a kollégák.

Adományok szervezése:

2020-ban a vírus helyzet következtében jelentősen megnőtt az igény az adományokra. Szoros kapcsolatot áptunk a Vöröskereszt I. kerületi szervezetével Magyar Máltai Szeretetszolgálattal, és a Katolikus Karitással. Ennek eredményeként főleg tartós élelmiszercsomagokkal tudtuk segíteni a hozzánk fordulókat – láthatóan erre továbbra is nagy igény lesz a járványhelyzet hatásai miatt. A nehéz helyzetben több kerületi lakó is feladatának érezte az adományozást és ügyfeleink több felajánlásban is részesülhettek ennek kapcsán. Az adományozásban a Tabáni Kakas Étterem (5 adag/nap meleg étel felajánlás április –június között), magánemberek (tartós élelmiszer, pizza és sütemény biztosítása 10 gyermekes családnak) és a Béla bácsi cukrászdája (karácsonyra 20 csomag családoknak és 16 süti csomag nyugdíjasoknak) is részt vett. Tartós élelmiszert és alap tisztálkodási szereket gyűjtünk össze és adunk tovább a rászorulóknak, jelenleg van már egy kis raktárunk, így ha valakinek azonnal kell segítség rugalmasabban tudunk reagálni.

III. 2. Gyermek napközbeni ellátásának biztosítása

A Gyvt. 41. §-a alapján a gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük – ideértve a

gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is –, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik. Gyermek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthon nyújtó ellátásban részesülő gyermek is. Egyéb ok miatt a gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani,

- a) akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- b) akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel,
- c) akinek a szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt az ellátásáról nem tud gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátásának formái – a gyermekek életkorának megfelelően –

- a) a bölcsődei ellátás,
- b) a napközbeni gyermekfelügyelet, és
- c) az alternatív napközbeni ellátás.

Az I. kerület vonatkozásában a gyermekek napközbeni ellátása a vonatkozó jogszabályok rendelkezéseivel összhangban a Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Egyesített Bölcsőde (a továbbiakban: Budavári Önkormányzat Egyesített Bölcsőde) útján, valamint családi bölcsőde útján valósul meg.

III. 2. 1. Budavári Önkormányzat Egyesített Bölcsőde

Gyermeklétszám alakulása a 2020. nevelési-gondozási évben:

Az NM rendelet 34-48. §-a a gyermekek napközbeni ellátásának, ezen belül a bölcsőde működésének meghatározója, melynek fontos eleme a gyermekcsoportok létszámki alakítására vonatkozó rész. Az NM rendelet szerint két éven aluli gyermekek esetében 12 fős csoportok, második életévüket betöltött gyermekek esetén 14 fős csoportok alakíthatók ki. Sajátos nevelési igényű, korai fejlesztésre és gondozásra jogosult egy gyermek

ellátása esetén 11 fő, két gyermek ellátása esetén 10 fő, speciális csoport esetén maximum 6 fő képezheti a csoport létszámát.

Adott nevelési-gondozási évre a jelentkezéseket minden tárgyév tavaszán lehet benyújtani, de az év folyamán folyamatos a felvétel és a bölcsődei beszoktatás az üres vagy megüresedő férőhelyek szerint. A Budavári Önkormányzat Egyesített Bölcsőde három telephelye összesen 178 gyermek napközbeni ellátására, nevelésére-gondozására alkalmas. Soron kívül igyekeztek felvenni azokat a kisgyermeket, akik szociális helyzetük miatt erre rászorultak – a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő családok gyermekeit vagy a jelzőrendszeren keresztül érkező eseteket.

A gyermekfelvételt, a családokkal való együttműködést és a nevelés-gondozás folyamatát a „Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja” (a továbbiakban: Alapprogram) mentén végzik. Az NM rendelet 40. § (1)-(2) pontja mentén az alapellátáson túl időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatást biztosítanak mindhárom telephelyen a bölcsődei csoportokban, az aktuálisan üres férőhelyeken. A csoportok létszáma a szolgáltatást igénybevevők létszámával bővül, szem előtt tartva a rendelet azon pontját, hogy azonos időben az ellátottak száma nem haladhatja meg a megengedett maximális csoportlétszámot. A Budavári Önkormányzat Egyesített Bölcsődében a szakmai és kiegészítő feladatokat összesen 53 fő munkavállaló biztosítja.

A gyermekek bölcsődei felvétele 2018. októberétől, a Budavári Önkormányzat Képviselő-testület Népjóléti Bizottsága hatásköréből a Budavári Önkormányzat Egyesített Bölcsőde intézményvezetőjének hatáskörébe került. Ennek mentén 2019-ben az év közbeni jelentkezéseket már az intézmény bonyolította, és első alkalommal a 2019/2020-as nevelési évre vonatkozó tavaszi jelentkezési időszakot és felvételt is zökkenőmentesen lebonyolították. A bölcsődei felvétel kapcsán meghatározó személyes találkozásokra így sor kerülhetett, mellyel a családok számára plusz segítséget tudtak biztosítani.

2020. évi tavaszi létszám adatok a következők:

(a létszámadatok folyamatosan változnak a nevelési év közben felvételt kérők/kimaradók miatt)

	Vezető Bölcsőde	Tigris utcai Bölcsőde	Lovas úti Bölcsőde
2020. évben férőhelyszám	88	50	40
Felvett bölcsődések száma	87	46	38
Felvett időszakos gyermek száma	4	5	2
Összesen	91	51	40

2020. május 31-i felvett létszám

2020. évi őszi létszám:

Szeptembertől a 2020/2021. nevelési-gondozási év kezdetén a gyermeklétszám módosult.

	Vezető Bölcsőde	Tigris utcai Bölcsőde	Lovas úti Bölcsőde
2020. szeptember férőhelyszám	88	50	40
Felvett bölcsődések száma	69	46	33
Felvett időszakos gyermek száma	3	3	2
Összesen	72	49	35

A járványügyi helyzetre való tekintettel a megszokottól eltérő módon történt a beszoktatás, amely minden esetben szülővel együtt történik, azonban egy gyermekkel csak egy szülő érkezhett, akinek szájmascot, lábvédő zsákot vagy váltó papucsot kellett viselnie. Szeptember elején megkezdődtek a beszoktatások, folyamatosan töltődtek fel a gyermekcsoportok. Az Alapprogramnak és a módszertani ajánlásoknak megfelelően, a

szülővel történő, kéthetes, fokozatos beszoktatás szerint végezték a kisgyermek adaptálását, előtérbe helyezve a gyermekek igényeit és a családok lehetőségeit. A nevelési-gondozási év során folyamatosan töltötték fel az üres vagy megüresedő férőhelyeket.

Az időszakos gyermekfelügyelet továbbra is népszerű. A felvételek elbírálása az intézményvezető hatáskörébe tartozik. Általában több igény érkezik, mint amit fogadni tudnak, hiszen nem külön felügyeleti csoportban biztosítanak szolgáltatást, hanem az alapellátási csoportok aktuálisan üres férőhelyein.

A tapasztalatok szerint az igénylés óraszámai összességében emelkedtek az elmúlt években. 2020-ban az időszakos gyermekellátást igénybe vevők/jelentkezők között túlnyomórészt két éven aluli gyermekek, és a bölcsődei státuszából testvér születése miatt (a szociális rendelet értelmében) kikerülő gyermekek alkotják. Mindkét esetben az időszakos gyermekfelügyelet segítséget nyújt a kerületi családoknak, és a már bölcsődébe járt gyermekek társkapcsolatainak fenntartásában is jelentős szerepe van.

2020. nevelési évben, bölcsődéinkben:

Határozattal rendelkező sajátos nevelési igényű gyermek: 2 fő

A bölcsőde – nem köznevelési intézményként – korai fejlesztést nem végezhet, mégis mindhárom bölcsődében nagy figyelmet fordítanak a másképpen fejlődő gyermekek (SNI) és a normál fejlődési ütemtől elmaradt, megkésett fejlődésű kisgyermek nevelésére, gondozására, hiszen a korai életévek a legfontosabbak. A 2020. évben is megbízási szerződéssel alkalmaztak gyógypedagógust, akinek segítő és tanácsadó szerepe van mind a kisgyermeknevelők, mind a szülők, családok felé. A gyógypedagógus folyamatosan monitorozza a csoportokat, szülői kérésre vagy kisgyermeknevelői jelzésre szűrő, megfigyelő tevékenységet folytat. 2019-ben bevezették a szülő-gyógypedagógus fogadó órák lehetőségét mindhárom telephelyen. A személyes találkozáson túl a szülők elektronikusan is feltehetik kérdéseiket a gyógypedagógusnak. Ezen feladatai mellett a kolléga segíti a Korai Fejlesztővel vagy a Pedagógiai Szakszolgálattal való kapcsolattartást is az egyes gyermekekkel kapcsolatban.

A Budavári Önkormányzat Egyesített Bölcsőde a másként fejlődő gyermekek integrált, inkluzív ellátásának, valamint a nevelés-gondozás szakmai munkájának mintagyakorlólhelyei az Eszterházy Károly Egyetem, az Eötvös Loránd Tudományegyetem és az Apor Vilmos Katolikus Főiskola megbízása alapján, ezen felül iparkamaránál bejegyzett gyakorlólhelyként a META Don Bosco Szakgimnázium hallgatóit fogadják hosszú évek óta.

Bölcsődei gondozási díj:

Gondozási díj esetében a jóváírás – szociális rendelet értelmében – csak a nyári hónapokat és a havi 80 %-nál többet hiányzókat érinti. A gondozási díj személyre vonatkozóan megállapított napi össze a szociális rendelet mentén, jövedelem szerint differenciált, a szülők jövedelemnyilatkozatai alapján a napi gondozási díj 150-500 Ft között van.

Gyermekétkeztetés kedvezményezettjei a 2020. évben:

A Gyvt. 21/B. § (1) bekezdése értelmében az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

- a) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- b) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- c) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- d) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
- e) nevelésbe vették.

Étkezési díj fizetése alól mentesülők:

Egyesített Bölcsőde		
Iskola bölcsőde	fő	fő
2020	május	október
családjában 3 vagy több gyermeket nevel	15	11
RGYVK	2	2
jövedelem alapján	9	5
családjában tartós beteg vagy SNI gyermeket nevel	0	1
összesen:	26	19

Tigris bölcsőde	fő	fő
2020	május	október
családjában 3 vagy több gyermeket nevel	8	6
RGYVK	0	0
jövedelem alapján	1	1
családjában tartós beteg vagy SNI gyermeket nevel	1	0
összesen:	10	7
Lovas bölcsőde	fő	fő
2020	május	október
családjában 3 vagy több gyermeket nevel	4	4
RGYVK	0	0
jövedelem alapján	1	2
családjában tartós beteg vagy SNI gyermeket nevel	0	0
összesen:	5	6

Bölcsődei prevenció munkája:

Jellemzően a 2020. évben is a családok életminőségében bekövetkező változások közül a leggyakoribbak a munkahely elvesztése mellett a *válások*, az egyedül maradt szülők életvezetési nehézségei. Tapasztalatok szerint *növekszik az egyszülős családok száma*. A gyermekek pszicho-szociális kiegyensúlyozottsága érzékenyebbé, labilisabbá vált. Ezen a helyzeten sokszor ront az is, hogy az édesanyák bizonytalanok a 0-3 éves korú gyermekek nevelési kérdéseiben. Azoknál a kisgyermeknél, ahol a családban még mentális és fizikális egészségi gondok is hozzáadódnak az előző tényezőkhöz, még körültekintőbben kell eljárni. A Budavári Önkormányzat Egyesített Bölcsőde szeretné a lehető leghamarabb biztosítani – megbízási szerződéssel – pszichológus segítségét is az általuk ellátott gyermekek családjai számára. Olyan szakemberrel szeretnének együtt dolgozni, aki az ellátotti korosztályokat jól ismeri és a kisgyermeket nevelő családokkal végzett munkában kellő tapasztalata van.

A bölcsődék orvosai is részt vettek a prevenció munkában, a gyermekek rendszeres státuszfelmérése alkalmával szűrni tudták a spontán érésben való elmaradásokat. Ezt a szűrést egészítette ki a megbízással foglalkoztatott gyógypedagógus kolléga munkája.

Évente két alkalommal fogászati prevenció keretében a körzetileg illetékes gyermekfogorvos megvizsgálja a gyermekek fogazatának állapotát. Szükség esetén szakrendelőjébe, további ellátásra rendeli őket, tanácsot ad.

A bölcsődék Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központtal rendszeresen kapcsolatot tartanak a kiemelten kezelendő gyerekek mindennapi életeseeményeiről, melynek formáira mind a személyes, mint a telefonos kapcsolattartás jellemző. Minden évben, így 2020-ban is részt vettek a Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ által megszervezett éves Gyermekvédelmi Konferencián. A veszélyeztetett gyermekek érdekében családlátogatással, ügyintézési segítségnyújtással, segítő beszélgetésekkel, információadással igyekeznek a családok helyzetén könnyíteni. Az elmúlt évben a a Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ számára kötelező feladatot – iskolai- és óvodai szociális munka – kiterjesztették a bölcsődére is.

Törvényi kötelezettségnek eleget téve, mindhárom bölcsődében működtetik a Szülői Érdekvédelmi Fórumot. A Fórum Elnöke és tagjai a fenntartó képviselőjével és az intézményvezetővel évente legalább két alkalommal értekeznek. Célja a tájékoztatás és az esetleges problémák megbeszélése, felvetése. Az ülésekről jelenléti ív és jegyzőkönyv készül.

2019. évben az Egyesített Bölcsőde együttműködési megállapodást kötött a Gordon Kiadó Magyarország Kft-vel, a Gordon kommunikációs modell *nemzeti képviselőjére*. Kisgyermeknevelőik évek óta részt vesznek a Kisgyermeknevelők kommunikációs akkreditált tréningjén, mellyel a továbbképzési kötelezettségeiknek is eleget tesznek. A családok helyzetét megfigyelve, felmérve az látható, hogy a legtöbb esetben a 0-3 éves gyermekekkel kapcsolatban a szülőknek nevelési és kommunikációs problémáik, dilemmáik vannak leginkább. A Gordon kommunikációs készségi táár tanulható és kiválóan alkalmazható már a legkisebb korosztállyal is. A pozitív szemléleten alapuló, viselkedéses modellre alapozó kommunikációs eszköztár a nevelést is segíti. Ennek mentén *2019. őszétől* a budapesti bölcsődék közül először a Budavári Önkormányzat Egyesített Bölcsőde Iskola utcai bölcsődéje lett Gordon referencia intézmény. A szülők számára tájékoztatókat szerveztek, melynek keretében megismerkedhettek azzal a módszerrel, melyet a kisgyermeknevelők a hétköznapokban alkalmaznak. Segítik a gyermekeket önmaguk kifejezésében, az érzelmek szabályozásában, a konfliktusok megoldásában. Mindezt úgy, hogy lehetőleg minden gyermek igénye teljesüljön. A kollégákat heti rendszerességgel mentor segíti az elméleti ismeretek gyakorlati adaptálásában, a megvalósításban. A teljes folyamatot dokumentálják, kérésre

szakmai látogatások keretében bemutatják, hogy a módszert hogyan alkalmazzák a mindennapokban és milyen pozitív tapasztalataik vannak.

Tapasztalatok szerint a családok számára a másik kihívást jelentő terület a koragyermekkori nevelés. A családi kötődések jelentősége kiemelten fontos: megalapozza a gyermek fejlődését, későbbi teljesítményét. Mivel erre a területre is szeretnének fókuszálni, a bölcsődében ellátott gyermekek családjai kapcsán szeretnének majd tanácsadást szervezni, amelyre akár külön szolgáltatás keretében is sor kerülhetne.

A bölcsődék az elmúlt évben is eleget tettek a Gyvt-ben meghatározott feladatoknak. A jelzőrendszer tagjaként fokozott figyelmet fordítottak a prevencióra, a hátrányos helyzetű családok szűrésére és az egyedi problémák hatékony megoldására.

III. 2. 2. Családi bölcsőde

A Gyvt. 44/A. § (1) bekezdése alapján a családi bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a szolgáltatás nyújtója a saját otthonában vagy más e célra kialakított helyiségben biztosít.

A családi bölcsődében húszhetes kortól hároméves korig biztosítható a gyermekek ellátása. A családi bölcsőde a családban nevelkedő gyermek számára nyújt életkorának megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást. Az alapellátáson túli szolgáltatásként speciális tanácsadással, időszakos gyermekfelügyelettel vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatással segítheti a családokat. A jelenlegi intézményhálózat – bölcsőde, óvoda, iskola – mellett lehetőséget teremt a Gyvt. arra, hogy a szülők választhassanak egyéb, más típusú napközbeni ellátások közül.

A Budavári Önkormányzat 3 családi bölcsődével áll szerződéses kapcsolatban:

- Kapocs a Gyermekekért Nonprofit Kft. fenntartásában működő Csiribiri Családi Bölcsőde
- Malvin-Ház Családi Bölcsőde
- Budai Református Egyházközösség fenntartásában működő Csillagvirág Családi Bölcsőde

A Budavári Önkormányzat mindhárom bölcsődében 7 gyermeket támogat havi 20 000 Ft összeggel, azaz legfeljebb havi 140 000 Ft támogatást kaphat a családi bölcsőde.

III. 3. Gyermek átmeneti gondozása

A Gyvt., az NM rendelet és a szociális rendelet 57. §-a rendelkezéseinek megfelelően a gyermekek átmeneti gondozását az Önkormányzat gyermekek átmeneti otthonában történő elhelyezéssel látja el a Gyvt. 45-51. §-ai szerint. A gyermekek átmeneti otthonban történő elhelyezését az Önkormányzat más szervvel kötött ellátási szerződés útján biztosítja Gyvt. 97. §-a alapján. A gyermek átmeneti otthonában történő elhelyezés iránti kérelmet a Család és Gyermekjóléti Szolgálat vezetőjéhez kell benyújtani. Az ellátás igénybevételéről a Család és Gyermekjóléti Szolgálat intézményvezetője intézkedik. A gyermekek átmeneti otthonában fizetendő személyi térítési díjat az Önkormányzattal ellátási szerződést kötő állami szerv állapítja meg.

Gyermekek átmeneti otthona feladatának ellátását a Budavári Önkormányzat szerződés útján látja el, az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ - Gyermekek Átmeneti Otthonával.

IV. A felügyeleti szervek által tett megállapítások

IV. 1. Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ

A 2020-as évben (júniusban) az intézményben hatósági ellenőrzést tartott a Magyar Államkincstár, amely 2021-ben fejeződött be, hiányosságot nem tárt fel.

IV. 2. Egyesített Bölcsőde

2020-as évben az intézmény székhelyén és telephelyein hatósági ellenőrzést tartott a Magyar Államkincstár, amely során mindent rendben talált.

V. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok megfogalmazása a Gyvt. előírásai alapján

V. 1. Javaslatok az I. kerületi gyermekek napközbeni ellátásának fejlesztésére

Ahogy az a Budavári Önkormányzat Egyesített Bölcsőde tevékenységének bemutatásakor említésre került, az intézmény szeretné a lehető leghamarabb biztosítani – megbízási szerződéssel – pszichológus segítségét is az általuk ellátott gyermekek családjai számára.

2019. őszétől a Budavári Önkormányzat Egyesített Bölcsőde Iskola utcai bölcsődéje Gordon referencia intézmény lett. Eredeti tervek szerint a 2020-as évben a Tigris utcai bölcsődében is szeretnénk volna referencia egységet kialakítani, de sajnos a járványhelyzet miatt ez a terv 2021. évre tolódik.

Tapasztalatok szerint a családok számára kihívást jelentő terület a koragyermekkori nevelés. A családi kötődések jelentősége kiemelten fontos: megalapozza a gyermek fejlődését, későbbi teljesítményét. Mivel erre a területre is szeretnénk fókuszálni, a bölcsődében ellátott gyermekek családjai kapcsán szeretnénk majd tanácsadást szervezni, amelyre akár külön szolgáltatás keretében is sor kerülhetne.

V. 2. Javaslatok az I. kerületi gyermekvédelmi ellátás fejlesztésére

Lakhatási célú új lehetőségek kidolgozása, már meglévő programok átdolgozása, fejlesztése az alábbi témákban: védett ház bántalmazott nőknek, szociális bérlakás, családok átmeneti otthonában férőhelyszám, krízislakás, amit krízishelyzetben lévő egyének, családok vehetnének igénybe átmenetileg, maximálva az időt, olyan esetekben, mint az albérlet hirtelen elvesztése, munkahely elvesztése miatti lakhatási nehézség, bántalmazás.

Gyermekfelügyelet, otthoni segítségnyújtás formáinak fejlesztése, új lehetőségek kidolgozása, például ingyenes vagy kedvezményes gyermekfelügyelet biztosítása, idősek és családok közötti együttműködés koordinálása (például: gyerekvigyzás, bevásárlás, korrepetálás, fejlesztésre kísérés), otthoni segítségnyújtás rászoruló, segítséget igénylő családok, egyszülős családok részére (gyermekek eljuttatása óvodába, iskolába, bevásárlás rendkívüli helyzet esetén), korrepetálás biztosítása olyan gyermekek részére, akiknek a szülei ezt nem tudják biztosítani.

Bántalmazók és bántalmazottak helyzetének kezelése, például:

- bántalmazóknak komplex segítség a bántalmazó attitűd megváltoztatásához
- bántalmazott ügyfeleknek önszegítő csoport létrehozása

Drogprevenációs előadások, programok folytatása, új lehetőségek kidolgozása (meghívott alapítványok, előadók útján).

A Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ jól működő programjainak folytatása a 2020. évben is.

VI. A gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

A BRFK I. kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén a 2020. évben a gyermek és fiatalkorú bűnelkövetők 4 alkalommal követtek el bűncselekményt, ebből egy alkalommal történt kiemelt bűncselekmény (rablás). A bűncselekményeket 9 fiatalkorú személy (2 leány és 7 fiú) követte el, de egyikük sem köthető személyében az I. kerülethez.

A fiatalkorúak körében elkövetett bűncselekmények a következők voltak:

- 3 alkalommal közfeladatot ellátó személy elleni erőszak,
- 4 alkalommal rongálás,
- 1 alkalommal lopás
- 1 alkalommal zaklatás.

A bűncselekmények elkövetési okait vizsgálva a haszonszerzés, az alkoholos befolyásoltság és a kapcsolati problémák állapíthatók meg.

VII. Civil szervezetekkel történő együttműködés

VII. 1. A gyermekvédelem területén a Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ által kialakított 2020. évi együttműködés keretei

- Nyugodt Szív Alapítvány (lakhatásukban veszélyeztetett kliensek megsegítése – 3 család részesült anyagi támogatásban – albérleti díjhoz, lakbérhátralék rendezéséhez),
- Élményakadémia (a kamasz csoport tagjait 2016 óta képezik élménypedagógiai módszerekkel, ennek kapcsán folyamatos az együttműködés az Akadémia 2 trénerével, akik a nyári táborhoz is nyújtottak szakmai segítséget),
- a Vadaskert Alapítvánnyal együttműködtek a szerhasználó és pszichiátriai problémával küzdő gyermekek ellátása érdekében,
- az Ökumenikus Segélyszervezet Krízisambulanciájának szakembereivel egy egész napos tréningen vettek részt, ahol a párkapcsolati erőszak veszélyeztetettjeinek és áldozatainak szakszerű megsegítésére kaptak képzést,

- adományokat biztosítottak a kerületi családok, idősek és pszichiátriai betegek számára a Magyar Vöröskereszt, a Katolikus Karitás és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat kerületi szervezeteitől, velük nagyon jó és szoros együttműködést alakítottak ki,
- a Nagycsaládosok Egyesületével is szoros a kapcsolat a kerületi programok (Zamárdi tábor, Generációs nap, Karácsonyi ünnepség) kapcsán.